

GAZETA UNIwersytecka

SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO

ISSN 1689-4723

Nr 1 (153) Marzec–Kwiecień 2017

**WYDZIAŁ CHEMII
MA 25 LAT**

WYSTAWA Z OKAZJI 25-LECIA WYDZIAŁU CHEMII

UNIwersytet Gdański

GAZETA UNIwersytecka

SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ UNIwersytetu Gdańskiego

Rada programowa:

dr hab. Jacek Taraszkiewicz, profesor nadzwyczajny
(przewodniczący)

prof. dr hab. Dariusz Szlachetko

dr hab. Józef Arno Włodarski, profesor nadzwyczajny

dr Mirosław Czapiewski

dr Grzegorz Pawłowski

mgr Maciej Ciemny

Agata Myszka

Łukasz Biń

Redaktor naczelny:

Tomasz Neumann

Sekretariat:

Monika Lewandowska-Skrzek

Agnieszka Kaźmierczak

Skład i opracowanie graficzne:

Ka Leszczyńska

Korekta:

Aleksandra Pryczkowska

Wydawca:

Uniwersytet Gdański

Nakład:

2000 egzemplarzy

Adres redakcji:

Biblioteka Ekonomiczna, ul. Armii Krajowej 110

81-824 Sopot, pok. 201, 202

tel. (58) 523 12 62; fax (58) 523 12 63

e-mail: gazeta@ug.edu.pl

Wydanie internetowe:

gazeta.ug.edu.pl

Fotografia na okładce:

Bogumił Maśkiewicz

Redakcja nie zwraca materiałów
niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo
do skracania i adiacji tekstów.

W NUMERZE

- **2-11** **Kalejdoskop wydarzeń**
- **12-20** **Jubileusze:**
 - 12 Święto Uniwersytetu Gdańskiego
 - 13-15 Przemówienie JM Rektora UG prof. Jerzego Piotra Gwizdały z okazji 47. rocznicy powołania Uniwersytetu Gdańskiego
 - 16-17 Dziewięćdziesięciolecie Profesor Marii Janion
 - 18-20 Wydział Chemii ma 25 lat
- **21-33** **Nauka i edukacja:**
 - 21-23 Pomorski Sejmik Krajoznawczy „Mijające krajobrazy Pobrzeża Słowińskiego”
 - 24-25 Prawie 4 mln złotych na wdrożenia dla trzech pomorskich uczelni w ramach programu Inkubator Innowacyjności+
 - 26-29 Nauczyciele nauczycielom: Projekt IQ, Centrum Tutorów, Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych oraz *Doktoratorium* Uniwersytetu Gdańskiego
 - 30-31 „W świetle i cieniu idei pedagogicznych” Anton Makarenko
 - 32-33 Instytut Pedagogiki otwiera się na Wschód
- **34-38** **Wywiady**
 - 34-36 Korporacje przestrzegają prawa pracy
 - 37-38 Najważniejsze są czytelne zasady awansu
- **39-41** **Recenzje**
 - 39 Anglojęzyczny podręcznik z zakresu historii prawa Polski prof. Tadeusza Maciejewskiego
 - 40-41 Dzieje Wejherów oczami profesora Włodarskiego
- **42-45** **Cymelia Biblioteki UG**
 - 42-45 Edytorskie zasługi księdza Macieja Dogiela
- **46-47** **Absolwenci**
 - 46-47 Nowe władze Stowarzyszenia Absolwentów WSHM, WSE i WE UG
 - 47 Święteczne spotkanie absolwentów UG w Warszawie
- **48-50** **Studenci i doktoranci**
 - 48-49 Ogólnopolska Kampania Antyplagiatowa „Nie kombinuj, studiuj!”
 - 50 Akademia Młodego Badacza, czyli o czym powinni wiedzieć młodzi naukowcy
- **51-52** **Kalejdoskop sportowy**

POMORSKI NOBEL DLA PROF. ZAJADŁO

Profesor Jerzy Zajadło z Uniwersytetu Gdańskiego, znakomity prawnik i filozof, specjalista w zakresie teorii i filozofii prawa, został laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za rok 2016 w kategorii nauk humanistycznych i społecznych. To najważniejsze na Pomorzu naukowe wyróżnienie zo-

stało przyznane panu profesorowi za „teorię trudnych przypadków w prawie”. Laureatem tegorocznej nagrody w kategorii nauk przyrodniczych i ścisłych został **prof. Kazimierz Darowicki** z Politechniki Gdańskiej. Uroczystość wręczenia nagród, nazywanych również Pomorskimi Nobelami, odbyła się 28 stycznia 2017 roku w Ratuszu Głównego Miasta w Gdańsku.

Profesor Jerzy Zajadło od początku swojej zawodowej drogi jest związany z UG. Obecnie jest kierownikiem Katedry Teorii i Filozofii Państwa i Prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, a także kierownikiem studiów doktoranckich w zakresie prawa. Bogaty dorobek naukowy profesora obejmuje ponad 300 naukowych publikacji, w tym: monografie, artykuły, recenzje, hasła encyklopedyczne, prace z zakresu współczesnej niemieckiej filozofii prawa, filozofii prawa międzynarodowego czy opracowania nowatorskiej

koncepcji tzw. trudnych przypadków (*hard cases*). Do ważniejszych dzieł profesora należą m.in.: *Filozofia prawa* (Wydawnictwo Naukowe PWN), *Filozofia prawa w pytaniach i odpowiedziach* (LexisNexis Polska), *Po co prawnikom filozofia prawa?* (Wolters Kluwer Polska) czy *Wymowa prawnicza* (Wydawnictwo C.H. Beck).

Zainteresowania naukowe prof. Zajadło koncentrują się przede wszystkim wokół problemu prawa naturalnego, początkowo w ramach tzw. nowożytnej szkoły prawa natury XVII i XVIII wieku, obecnie głównie na tle współczesnej niemieckiej filozofii prawa. Profesor popularyzuje również wiedzę prawną na łamach wielu czasopism, jest członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie oraz laureatem nagrody „Nauczyciel Roku” im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza dla najlepszych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Gdańskiego (2007 rok).

POROZUMIENIE UG Z IV LO W GDAŃSKU

2 marca 2017 roku dyrektor IV Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku **Elżbieta Januszewska**, rektor Uniwersytetu Gdańskiego **prof. Jerzy**

Gwizdała i zastępca prezydenta Gdańska ds. polityki społecznej **Piotr Kowalczyk** podpisali porozumienie o objęciu opieki w procesie eduka-

cyjnym i wsparciem merytoryczno-organizacyjnym uczniów IV Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku przez Uniwersytet Gdański. Strony porozumienia podjęły tym samym współpracę w zakresie wzajemnego wspierania rozwoju dydaktyki z dziedziny bezpieczeństwa narodowego i zarządzania bezpieczeństwem w celu doskonalenia wiedzy i umiejętności nauczycieli, podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności uczniów oraz stworzenia im warunków do pełnego rozwoju zainteresowań.

W ramach porozumienia uczniowie będą mogli między innymi brać udział w wybranych zajęciach dydaktycznych, konferencjach, seminariach, sympoziach, debatach politycznych i festiwalach nauki organizowanych przez uczelnię oraz współpracować ze studenckimi kołami naukowymi.

WSPÓŁPRACA UG Z OPERĄ BAŁTYCKĄ

Dyrektor Opery Bałtyckiej **Warcisław Kunc** i rektor Uniwersytetu Gdańskiego **prof. Jerzy Gwizdała** 14 lutego br. podpisali porozumienie o współpracy w celu wzajemnego popularyzowania nauki, wiedzy i kultury, wymiany doświadczeń w dydaktyce, jak również organizacji wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych.

NAGRODA IM. UPHAGENA DLA MGR. KULCZYKOWSKIEGO

Magister Waclaw Kulczykowski, doktorant z Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego, został laureatem Nagrody Miasta Gdańska dla Młodych Naukowców im. Jana Uphagena za rok 2016 w kategorii nauk humanistycznych i społecznych, za „wybitne osiągnięcia w zakresie prowadzenia prac archeologicznych, rewitalizacyjnych i dokumentacyjnych oraz wkład w nowatorskie badanie i ratowanie zabytków kultury na Pomorzu”. Laureatem tegorocznej nagrody w kategorii nauk ścisłych i przyrodniczych został **dr inż. Adrian Bekasiewicz** z Politechniki Gdańskiej. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 10 lutego 2017 roku w Domu Uphagena w Gdańsku.

Magister Waclaw Kulczykowski jest absolwentem kierunku archeologia UG oraz doktorantem na Wydziale Hi-

storycznym UG. Jego zainteresowania badawcze oraz temat przygotowywanej pracy doktorskiej dotyczą średnio-wiecznych systemów zaopatrywania miast w wodę i związanych z nimi obiektów hydrotechnicznych położonych na terenie Pomorza Gdańskiego oraz dawnych Prus Wschodnich. Jest autorem 9 artykułów oraz 4 rozdziałów w monografiach naukowych, w języku polskim oraz angielskim. Uczestniczył w 8 projektach naukowych i 11 ekspedycjach archeologicznych, w tym na stanowiskach w Gdańsku. Na swoje badania otrzymuje dofinansowanie w ramach naukowych grantów. Już dwukrotnie samodzielnie kierował badaniami archeologicznymi i pracami rewitalizacyjnymi oraz pełnił funkcję archeologa pomocniczego. Jest także dwukrotnym laureatem stypendium dla najlepszych doktorantów (2015,

2016), laureatem Nagrody JM Rektora Uniwersytetu Gdańskiego za wybitne osiągnięcia (2015) oraz laureatem III edycji konkursu eNgage organizowanego przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej (2014). Aktywnie uczestniczy w popularyzowaniu wiedzy archeologicznej między innymi w czasie festiwalu naukowych, a także otwartych wykładów, zajęć dydaktyczno-edukacyjnych czy warsztatów dla dzieci i młodzieży.

Nagroda Miasta Gdańska dla Młodych Naukowców im. Jana Uphagena to najważniejsze wyróżnienie na Pomorzu dla młodych badaczy. Nagrodę tę pod nazwą „Młody Heweliusz” ustanowiono w 2003 roku, a w 2006 roku zmieniono jej nazwę na obecną. Badacze z Uniwersytetu Gdańskiego są jej laureatami od początku ustanowienia.

KONTYNUACJA WSPÓŁPRACY UG Z GMINĄ MIASTA SOPOTU

7 lutego 2017 miało miejsce podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Gminą Miasta Sopotu reprezentowaną przez prezydenta Miasta Sopotu **dr. Jacka Karnowskiego** a Uniwersytetem Gdańskim reprezentowanym przez rektora UG **prof. Jerzego Gwizdałę**. W spotkaniu uczestniczyła również wiceprezydent Miasta Sopotu **Joanna Cichocka-Gula**. W liście tym obie strony wyrażają wolę kontynuowania działań mających na celu wspieranie edukacji uczniów sopockich szkół przy udziale kadry wykładowej UG. Strony będą wspólnie rozwijały inicjatywy mające na celu propagowanie wiedzy humanistycznej, takie jak festiwal „Between” czy „Literacki Sopot”.

SYMPOZJUM PROJEKTU BALTIC BLUE BIOTECHNOLOGY ALLIANCE

16 lutego 2017 roku w rektoracie UG odbyło się sympozjum zatytułowane „Zasoby Morza Bałtyckiego potencjałem dla biotechnologii”. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach projektu Baltic Blue Biotechnology ALLIANCE (Interreg Region Morza Bałtyckiego), którego partnerem jest UG.

ALLIANCE to międzynarodowa sieć doświadczonych instytucji naukowych, parków technologicznych i firm współpracująca na rzecz rozwoju błękitnej biotechnologii w regionie Morza Bałtyckiego. Sympozjum było okazją do zachęcenia wszystkich za-

interesowanych do aktywnej współpracy i zgłaszania swoich pomysłów w tym zakresie – w ramach ALLIANCE możliwy jest między innymi mentoring dla naukowców, firm i organizacji zainteresowanych wykorzystaniem zasobów Morza Bałtyckiego w swojej działalności. Kierownikiem projektu jest **prof. Katarzyna Palińska**.

Zgromadzonych na sympozjum gości powitał **prof. Krzysztof Bielawski**, prorektor UG ds. rozwoju. Wykład otwierający sympozjum, zatytułowany „Biotechnologiczny potencjał Morza Bałtyckiego”, wygłosiła **prof. Hanna Mazur-Marzec** z Zakładu Biotechno-

logii Morskiej Wydziału Oceanografii i Geografii. Profesor zaprezentowała sposoby wykorzystania biologicznych zasobów morza w celu opracowania nowych technologii i produktów, przedstawiła liczne przykłady produktów wykorzystujących substancje biologiczne pozyskane z głębin morskich, jak i ogromny potencjał jeszcze drżący w zasobach Bałtyku oraz wyzwania, które czekają błękitną biotechnologię. Profesor Mazur-Marzec omówiła także udział i osiągnięcia UG w tej dziedzinie.

W dalszej części spotkania **prof. Marek Grzybowski** z Akademii Morskiej w Gdyni, prezes Zarządu Polskiego Klastra Morskiego, podjął temat klastra morskiego jako aliansu nauki, biznesu i administracji – przestrzeni kreowania i transferu wiedzy w niebieskiej gospodarce. Z kolei tematykę komercjalizacji badań naukowych w relacji nauka – biznes przedstawił dyrektor Centrum Transferu Technologii UG, **dr Karol Śledzik**.

Prezentacją zwieńczającą wydarzenie było wystąpienie **prof. Konrada Ocalewicza** z Wydziału Oceanografii i Geografii, który omówił działania prowadzone w ramach projektu Baltic Blue Biotechnology ALLIANCE.

STYPENDYŚCI UG

3 lutego 2017 roku marszałek województwa pomorskiego **Mieczysław Struk** wręczył listy gratulacyjne 38 studentom, którzy otrzymali przyznawane przez niego stypendium naukowe. Laureaci otrzymywać będą po 380 zł miesięcznie, a zostali wyróżnieni za osiągnięcia artystyczne i naukowe.

O stypendia mogą ubiegać się między innymi: laureaci nagród i wyróżnień w konkursach, uczestnicy projektów badawczych lub artystycznych prowadzonych przez uczelnię, igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata lub Europy. Stypendia przyznawane są w trzech kategoriach: nauka, sport i działalność artystyczna. Otrzymują je osoby, które mieszkają w województwie pomorskim,

mają średnią ocen nie mniejszą niż 90 proc. średniej na danym kierunku i co najmniej dwa osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe.

Stypendystami z UG zostali: **Sebastian Chamera, Monika Chojnacka, Katarzyna Gliszczyńska, Balbina Hoppe, Krzysztof Krzemiński, Jakub Kumirski, Joanna Łaszcz i Anna Parlak.**

Źródło: pomorskie.eu

INNOWACYJNY PROJEKT NAUKOWY DOTYCZĄCY EMPATII

Profesor Maria Kaźmierczak

Projekt: „Empatia w parach jako predyktor responsywności na płacz dziecka w sytuacji aktywacji roli rodzicielskiej – mediacyjna rola oksytocyny i wazopresyny (model HEART)”, którego kierownikiem jest **prof. Maria Kaźmierczak** z Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, otrzymał dofinansowanie w ramach Programu SONATA BIS 6 Narodowego Centrum Nauki. Projekt łączy badania ekspertów z dziedziny psychologii, biotechnologii, nauk chemicznych

oraz położnictwa, którzy zajmą się zagadnieniami empatii w odniesieniu do jakości funkcjonowania rodziny i rozwoju dziecka. Kwota dofinansowania wynosi 1 132 223 PLN. W panelu nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce konkursu SONATA BIS 6 zostały złożone 104 wnioski, a dofinansowanie otrzymało 17.

Empatia jest uznawana za podstawę relacji międzyludzkich. W koncepcjach z obszaru psychologii rozwojowej oraz rodziny empatia rodziców i jej okazywanie dzieciom to istotny czynnik procesu tworzenia więzi rodzinnych, wpływający na rozwój dzieci już od pierwszych dni ich życia. Najnowsze badania wskazują, że czynniki genetyczne związane z oksytocyną i wazopresyną (hormonami kluczowymi dla bliskości w relacjach) są ważne dla empatii, a zmiany poziomu tych hormonów w sytuacjach związanych z opieką są uznawane za czynnik wpływający na wrażliwość rodzicielską.

Proponowany w projekcie model teoretyczny nazwano HEART (*HOR-*

MONALLY mediated EMPATHY role for AFFILIATIVE RESPONSE towards infants TEARS). Stanowi on unikalną propozycję połączenia zmiennych psychologicznych, hormonalnych i genetycznych w celu poszukiwania biologicznego mechanizmu oraz prawidłowości oddziaływania empatii na odpowiedź dorosłej osoby w stosunku do potrzeb dziecka. W projekcie założono współpracę zespołu Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego z ekspertami z dziedzin diagnostyki molekularnej (z Zakładu Diagnostyki Molekularnej Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego), farmacji, neuroendokrynologii, położnictwa (z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego) oraz z psychologami rozwojowymi z zagranicy (z Uniwersytetu w Leiden w Holandii). Interdyscyplinarny zespół zapewni wykonalność tak innowacyjnego projektu badawczego i zwiększy szanse uzyskania rzetelnych wyników.

WIZYTA JANA A.P. KACZMARKA NA UG

2 marca 2017 roku **Jan A.P. Kaczmarek**, zdobywca Oscara za muzykę do filmu *Marzyciel*, złożył wizytę rektorowi UG **prof. Jerzemu Gwizdale**. Towarzyszył mu dyrygent i dyrektor artystyczny Akademickiego Chóru Uniwersytetu

Gdańskiego **prof. Marcin Tomczak**. Wizyta była związana z udziałem Akademickiego Chóru UG w wykonaniu monumentalnego dzieła Jana A.P. Kaczmarka pt. *Emigra – symfonia bez końca*, które to wydarzenie miało miej-

sce 25 lutego 2017 roku w gdyńskiej Arenie. Kompozytor w bardzo obrazowy sposób zilustrował w nim losy emigrantów, do których on również się zalicza. Widownia przyjęła symfonię niekończącymi się oklaskami.

SUKCES KOLEJNEGO PROJEKTU UG W RAMACH PROGRAMU HORYZONT

Projekt zespołu badawczego pod kierownictwem **prof. Macieja Wołowicza** z Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego pt. „Assemble Plus (Association of European Marine Biological Laboratories)” otrzymał dofinansowanie Komisji Europejskiej z Programu Horyzont 2020. Celem projektu jest zapewnienie naukowcom z Europy bezpłatnego dostępu do infrastruktury badawczej partnerów wchodzących w skład konsorcjum, w celu realizacji projektów badawczych wyłanianych w drodze konkursów. Uniwersytet Gdański będzie także zaangażowany w realizację pakietów roboczych z grupy „Joint Research Activities” (w zakresie badań genetycznych organizmów morskich i rozwijania nurkowania naukowego) oraz Networking Activities (w zakresie tworzenia bazy danych oceanograficznych i opracowywania strategii rozwoju europejskich stacji morskich).

Projekt będzie realizowany przez dwa lata w konsorcjum składającym się z partnerów z Francji, Słowenii, Holandii, Finlandii, Polski, Irlandii, Szwecji, Hiszpanii, Grecji, Izraela, Włoch, Norwegii, Portugalii, Niemiec, Belgii i Wielkiej Brytanii.

Pozostałe projekty Uniwersytetu Gdańskiego w ramach Programu Horyzont 2020 to:

- **ELIPTIC – Electrification of public transport in cities**

Celem tego projektu jest analiza potencjału istniejących systemów transportu publicznego (łącznie z lekką koleją, metrem, tramwajami i trolejbusami) do przejścia na elektryczne systemy napędu zgodnie z trendem multimodalnej mobilności na obszarach zurbanizowanych. **Kierownik projektu: dr Marcin Wołek** (Wydział Ekonomiczny). Więcej informacji: <http://www.uitp.org/elliptic-electrification-public-transport-cities>

- **NanoREG II – Development and implementation of Grouping and Safe-by-Design approaches within regulatory frameworks**

Projekt odnosi się do szybko rozwijającego się rynku nanomateriałów, który jest ściśle związany z rozwojem technologii. U uruchomienie projektu NanoREG dotyczy badań w zakresie oceny ryzyka wynikającego z użycia nanomateriałów i odpowiednich regulacji prawnych z tym związanych. **Kierownik projektu: prof. Tomasz Puzyn** (Wydział Chemii). Więcej informacji: <http://www.nanoreg2.eu>

- **Virus-X: Viral Metagenomics for Innovation Value**

Głównym celem tego projektu jest analiza bibliotek metagenomicznych powstałych na bazie materiału genetycznego bakterii i wirusów izolowanych ze środowisk ekstremalnych w celu lepszego zrozumienia funkcjonowania drobnoustrojów w układach charakteryzujących się dużą złożonością. **Kierownik projektu: prof. Tadeusz Kaczorowski** (Wydział Biologii). Więcej informacji: <http://virus-x.eu>

- **STARBIOS 2 – Structural Transformation to Attain Responsible BIOsciences**

Ideą projektu STARBIOS 2 jest opracowanie i wdrożenie w kilku wybranych instytucjach naukowych, prowadzących badania w dziedzinie szeroko rozumianych nauk biologicznych, chemicznych i biotechnologicznych (*biosciences*), indywidualnych planów działania, umożliwiających zmiany strukturalne w danych instytucjach. **Kierownik projektu: prof. Krzysztof Bielawski** (Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-GUMed). Więcej informacji: <http://www.mobi4health.ug.edu.pl/starbios-2-first-h2020-project-for-if-bugmug>

DOFINANSOWANIE PROJEKTU SEAPLANSAPACE

Projekt „SEAPLANSAPACE – Marine spatial planning instruments for sustainable marine governance” kierowany przez **prof. Dorotę Pyc** z Wydziału Prawa i Administracji UG uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Interreg Południowy Bałtyk (Seed Money). Jest to projekt wstępny, którego podstawowym celem jest przygotowanie do realizacji projektu „Marine spatial planning

instruments for sustainable marine governance”.

Kluczowym założeniem projektu SEAPLANSAPACE jest nawiązanie współpracy z partnerami, którymi są wiodące ośrodki badań nad problematyką morską w obszarze Morza Bałtyckiego, w celu wspólnego przygotowania i realizacji projektu docelowego. W ramach projektu planowane jest zorganizowanie semi-

nariów naukowych zmierzających do określenia zakresu merytorycznego (obszar dyscyplin naukowych oraz zakres badań w ramach tych dyscyplin) projektu głównego, a także przeprowadzenie wstępnych badań na potrzeby projektu głównego.

Całkowity budżet projektu dofinansowanego w ramach Seed Money to 36 045 euro. Więcej informacji: ewt.pomorskie.eu

DWIE LAUREATKI Z UG W KONKURSIE MEDI@STERY 2017

Rozstrzygnięto trzecią edycję Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepszą Pracę Magisterską z Wiedzy o Mediach Medi@stery, organizowanego pod patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego, JM Rektora Uniwersytetu Gdańskiego oraz Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Wśród tegorocznych laureatek znalazły się dwie studentki Uniwersytetu Gdańskiego. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 31 marca 2017 roku na Wydziale Nauk Społecznych UG.

Ogólnopolski Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską z Wiedzy o Mediach Medi@stery to pierwszy w Polsce konkurs skierowany do absolwentów kierunków dziennikarskich, którzy w swoich rozprawach zajmują się problematyką medialną. Organizatorem i inicjatorem konkursu jest kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna Uniwersytetu Gdańskiego. W tym roku odbyła się

trzecia edycja, na którą spłynęły prace z niemal wszystkich ośrodków akademickich, kształcących przyszłych dziennikarzy.

Prace konkursowe oceniła Kapituła Konkursu pod przewodnictwem **prof. Bogusławy Dobek-Ostrowskiej** z Uniwersytetu Wrocławskiego. W skład Kapituły weszli wybitni medialni uczeni wyższych uczelni Polski. Przy ocenie prac brano pod uwagę ich oryginalność i zawartość merytoryczną oraz możliwości praktycznego wykorzystania.

W tym roku na podium stanęły studentki:

1. **Anna Gronau** (Uniwersytet Gdański) – pierwsza nagroda za pracę *Prezydencka kampania wyborcza w 2015 roku na łamach wybranych tygodników opinii* napisaną pod kierunkiem **prof. Dariusza Konrada Sikorskiego**,
2. **Svitlana Ovcharova** (Uniwersytet Warszawski) – druga nagroda za

pracę *Telewizja internetowa w służbie demokracji. Studium przypadku niezależnej stacji telewizyjnej na Ukrainie w latach 2013–2014* napisaną pod kierunkiem **prof. Alicji Jaskierni**,

3. **Marta Demartin** (Uniwersytet Gdański) – trzecia nagroda za pracę *Selfie – narcystyczne kreowanie wizerunku w internecie czy nowoczesne pojęcie estetyki w fotografii?* napisaną pod kierunkiem **prof. Józefa Majewskiego**.

Medi@stery mają inspirować młodych twórców do dalszego rozwoju – zarówno na niwie praktyki zawodowej, jak i pracy naukowej. Jak twierdzą inicjatorzy konkursu, **dr Małgorzata Łosiewicz** oraz **dr Anna Rytko-Kurpiewska** z UG, istotą wydarzenia jest zachęcenie laureatów do wykorzystania zdobytej na studiach wiedzy w świecie mediów, jeśli zechcą być ich praktykami, badaczami czy komentatorami.

NAGRODA PRACODAWCÓW POMORZA DLA PROF. BANECKIEGO

Profesor Bogdan Banecki został laureatem nagrody „Primum Cooperatio” – „Nade wszystko współpraca” – przyznanej przez organizację Pracodawcy Pomorza za promowanie współpracy środowiska naukowego i gospodarczego oraz za praktyczne wdrażanie dorobku naukowego w gospodarce. Nagroda ta przyznawana jest naukowcowi, który swoim działaniem udowodnił, że możliwa jest efektywna współpraca obu środowisk przynosząca wymierne korzyści gospodarce i nauce. Wyróżnienie otrzymują osoby reprezentujące dowolne dziedziny nauki, za wybitne osiągnięcia naukowe połączone z udokumentowaną działalnością w zakresie wdrożeń swojego dorobku naukowego w gospodarce.

Profesor Bogdan Banecki od początku swojej pracy naukowej związany jest z UG. Jest kierownikiem zespołu, a od czterech kadencji jest wybierany jednogłośnie na stanowisko Dyrektora Instytutu Biotechnologii MWB, co świadczy o dużym zaufaniu środowiska do profesora.

Profesor Banecki przez cały czas czynnie uczestniczy w pracy wydziału i uczelni. W ostatnich latach nadzorował budowę i przeniesienie wydziału do nowo wybudowanego nowoczesnego budynku instytutu w kampusie UG. Zespół Bogdana Baneckiego zaangażowany jest zarówno w badania czysto naukowe, jak i w prace wdrożeniowe. Świadczą o tym publikowane prace oraz potwierdzone wdrożenia w firmach.

W swojej pracy badawczej prof. Bogdan Banecki zajmuje się kilkoma zagadnieniami. Pierwszym z nich są badania czynników ryzyka oraz mechanizmu patogenezy udaru mózgu. Prace na ten temat były wykonywane we współpracy z Kliniką Neurologii Dorosłych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Drugim tematem badawczym jest oddziaływanie polisiloksanów z białkami organizmu. Uzyskane wyniki wykazały negatywny wpływ polisiloksanów na strukturę białek. Ponieważ związki te są wykorzystywane na przykład w implantach piersi, uzyskane wyniki wskazują na potencjalnie szkodliwe działanie niskiej jakości implantów na organizm ludzki. Kolejne tematy badawcze z kręgu zainteresowań profesora dotyczą współpracy z firmami z przemysłu farmaceutycznego i kosmetycznego oraz związanych z tym prac wdrożeniowych.

TARGI AKADEMIA 2017 I DNI OTWARTE UG

20 i 21 marca 2017 roku na Wydziale Prawa i Administracji UG odbyły się największe w regionie pomorskim targi edukacyjne Akademia 2017. W tym roku swoją ofertę zaprezentowało na nich kilkadziesiąt szkół wyższych z całej Polski. Organizatorem targów był Uniwersytet Gdański we współpracy z Fundacją Rozwoju UG.

Targi Akademia od ponad dwudziestu lat są wpisane w obchody Święta Uczelni. To największa i najstarsza edukacyjna impreza targowa na Pomorzu, kierowana przede wszystkim do uczniów, którzy podejmują decyzje związane z wyborem dalszej ścieżki kształcenia – kierunku studiów i uczelni – a także do nauczycieli i wszystkich zainteresowanych ofertą edukacyjną szkół wyższych z całej Polski.

W tym roku wydarzenie cieszyło się wyjątkową popularnością: na Wydział Prawa i Administracji przybyło ponad 12 tysięcy osób. Na odwiedzających czekało między innymi kilkadziesiąt stoisk wystawców z ofertami edukacyjnymi szkół wyższych oraz szkół pomaturalnych, policealnych i językowych z całej Polski. Zaprezentowały się również poszczególne wydziały UG. Ucznio-

wie oraz ich opiekunowie mieli możliwość zapoznania się z ofertą instytucji organizujących kursy maturalne.

Istotnym dla tegorocznych maturzystów punktem programu okazały się także spotkania z przedstawicielami Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej dotyczące tegorocznych matur. Eksperci z OKE przedstawili najczęściej popełniane błędy na maturach, na przykładach omówili możliwe rozwiązania zadań/poleceń oraz zasady oceniania egzaminów maturalnych. Uczniowie mieli również okazję sprawdzić swoją wiedzę i możliwości podczas próbnego egzaminu maturalnego.

W ramach Targów Akademia 2017 w dniach 20 i 21 marca 2017 roku odbyły się Dni Otwarte Uniwersytetu Gdańskiego. Była to doskonała okazja, aby zwiedzić jeden z najnowocześniejszych akademickich kampusów w Polsce – Bałtycki Kampus UG oraz kampus w Sopocie.

W pierwszych dniach wiosny, w otoczeniu zielonych terenów, uczniowie mogli poczuć się jak przyszli studenci. Wydziały Uniwersytetu Gdańskiego przygotowały dla nich szereg atrakcji.

Podczas Dni Otwartych UG można było między innymi zwiedzić Bi-

bliotekę Główną UG, uczestniczyć w warsztatach kryminalistycznych, warsztatach z odzyskiwania i ochrony danych, zwiedzić muzeum kryminalistyki czy wziąć udział w symulacji rozprawy sądowej, czyli atrakcjach przygotowanych przez Wydział Prawa i Administracji.

Wydział Biologii umożliwił uczniom przyjrzenie się pracy biochemika, mikrobiologa i entomologa. Fascynaci biologii mogli również zaczerpnąć informacji o pożeraczach ciał, czyli pasożytach człowieka i zwierząt domowych, oraz komórkach w makro-rozmiarze, mogli też wziąć udział w wykładach popularnonaukowych i zwiedzić wystawy, w tym jedynego w Polsce podwieszono szkieletu płetwala zwyczajnego, wystawy „Życie w lesie bursztynowym” czy „Zabójcy bez winy”.

Na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG-GUMed można było zwiedzić najnowocześniejsze w Polsce laboratoria badawcze i dydaktyczne oraz wziąć udział w spotkaniach ze studentami i nauczycielami akademickimi.

Wydział Chemii przygotował doświadczenia chemiczne, warsztaty, wykłady popularnonaukowe oraz prezentacje laboratoriów, natomiast Wydział Nauk Społecznych umożliwił odwiedzającym zwiedzanie najnowo-

STUDY IN POMORSKIE

14 marca 2017 roku zostało podpisane *Study in Pomorskie* – porozumienie na rzecz wspierania działań służących umiędzynarodowieniu pomorskich ośrodków akademickich, poprawie ich konkurencyjności oraz wzmocnieniu konkurencyjności regionu. Sygnatariuszami porozumienia są Samorząd Województwa Pomorskiego oraz pomorskie uczelnie: Akademia Morska w Gdyni, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Akademia Pomorska w Słupsku, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku, Gdański Uniwersytet Medyczny, Poli-

technika Gdańska i Uniwersytet Gdański. Środki niezbędne do jego realizacji pochodzą z budżetu województwa pomorskiego (w 2017 roku będzie to 100 000 PLN) oraz budżetów uczelni – sygnatariuszy porozumienia.

Study in Pomorskie to wspólna inicjatywa szkół wyższych, w ramach której prowadzone będą między innymi następujące działania:

- stworzenie spójnej i efektywnej promocji pomorskich uczelni w zakresie oferty dydaktycznej i pozadydaktycznej,
- stworzenie platformy informacyjnej o pozycji naukowej i potencjale badawczym uczelni, atrakcyjności po-

morskich miast, Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta i województwa,

- poprawa wizerunku województwa jako miejsca przyjaznego obcokrajowcom, umożliwiającego studia na wysokim poziomie, poprawa jakości obsługi studentów i pracowników z zagranicy,
- zwiększenie powiązań sieciowych uczelni na poziomie województwa i poza nim, intensyfikacja współpracy badawczej, rozwojowej, wdrożeniowej i społeczno-kulturalnej, organizacja wspólnych przedsięwzięć przez pomorskie uczelnie (np. udział w imprezach targowo-wystawienniczych, konferencjach).

Porozumienie stanowi jedno z narzędzi wdrażania zobowiązania

cześniejszego w Polsce studenckiego Radia MORS oraz przygotował wykłady między innymi o psychologicznych mechanizmach wywierania wpływu.

Na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki odbywały się wycieczki z przewodnikiem oraz pokazy robotów zbudowanych przez studentów. Na Wydziale Ekonomicznym uczniowie mogli na przykład zwiedzać nowoczesne laboratoria (danych finansowych Thomson Reuters, tradingowego OSTC, Centrum Komputerowo-Egzaminacyjnego ACCA), uczestniczyć w prezentacjach i warsztatach na temat ekonomii, przedsiębiorczości, rynków finansowych, a także rozwiązywać kalambury dla przyszłych ekonomistów.

Wydział Historyczny przygotował niezwykle ciekawe wykłady o kulturze Japonii, fenomenie kina Bollywood, duchowości dzisiejszych Indian i archeologii. Na Wydziale Zarządzania odbył się szereg praktycznych warsztatów, natomiast w Instytucie Geografii Wydziału Oceanografii i Geografii odwiedzający mogli zgłębić swoją wiedzę z zakresu gospodarki przestrzennej i geografii.

Dni Otwarte Wydziału Filologicznego zaplanowane zostały w późniejszym terminie.

Fot. Łukasz Bien

wynikającego ze *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020* pn.: *Przygotowanie i wypromowanie, z udziałem kluczowych pomorskich uczelni, kompleksowej oferty dla studentów zagranicznych oraz oferty wspierającej zatrudnienie zagranicznych naukowców.*

STUDENCI ZAGRANICZNI NA UG

W roku akademickim 2016/2017 na UG studiuje łącznie 724 obcokrajowców – 665 studentów oraz 59 doktorantów:

- 474 studentów na studiach I i II stopnia oraz na jednolitych studiach magisterskich (w ramach pełnego cyklu studiów, którzy studiuje za odpłatnością lub bez-

płatnie z Kartą Polaka, jako stypendyści polskiego rządu i innych programów stypendialnych). Są to studenci niemal z całego świata, a największą grupę wśród nich stanowią osoby z Ukrainy (194), Rosji (61), Chin (29) oraz Litwy (29). Najpopularniejszym kierunkiem jest International Business;

- 191 studentów w ramach Programu Erasmus+. Są to studenci, którzy przyjeżdżają na jeden lub dwa semestry. Pochodzą ze wszystkich krajów europejskich oraz z tych uczelni, z którymi UG ma podpisaną umowę. Największą liczbę wśród nich stanowią Hiszpanie. Coraz częściej na studiowanie u nas decydują się także Niemcy, Turcy,

Włosi, Francuzi i Rumuni. Najpopularniejszymi w tym roku kierunkami studiów wśród Erasmusowców są: ekonomia, pedagogika i prawo.

- 59 doktorantów.

Studenci obcokrajowcy mogą studiować na UG w języku angielskim lub polskim. Oferta uniwersytetu w języku angielskim to 6 kierunków studiów I stopnia (Bachelor); 5 kierunków studiów II stopnia (Master) oraz 5 studiów doktoranckich (PhD). Oferta w języku polskim to 72 kierunki studiów I i II stopnia, studia jednolite magisterskie oraz 20 studiów doktoranckich (warunkiem studiowania jest znajomość języka polskiego oraz przejście procesu rekrutacji – zasady jak dla studentów z Polski).

STUDENCI UG LAUREATAMI KONKURSU PTE

Fot. PTE Oddział w Gdańsku

22 marca 2017 roku w siedzibie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Gdańsku odbyła się uroczystość finałowa XX edycji Konkursu Prac Magisterskich oraz XIII edycji Konkursu Prac Licencjackich za rok 2016.

Główną nagrodę w XX edycji Konkursu Prac Magisterskich Kapituła Konkursowa przyznała **Patrycji Miotk** (UG) za pracę pt. *Fuzje i przejęcia a efektywność oraz kreowanie wartości dla akcjonariuszy na przykładzie polskiego sektora bankowego*. Praca została napisana pod kierunkiem **dr. Sławomira Antkiewicza**, na Wydziale Ekonomicznym, w Instytucie Handlu Zagranicznego,

Zakładzie Międzynarodowych Rynków Finansowych.

Ponadto wyróżnienia przyznano:

1. **Krystianowi Elgertowi** (UG) za pracę pt. *Funkcjonowanie wirtualnych systemów monetarnych*, napisaną pod kierunkiem **prof. Danuty Marciniak-Neider** na Wydziale Ekonomicznym, w Instytucie Handlu Zagranicznego, w Zakładzie Międzynarodowych Rynków Finansowych,
2. **Jakubowi Kwiatkowskiemu** (UG) za pracę pt. *Konwergencja technologiczna Polski i grupy wyszehradzkiej do światowej granicy technologicznej*, napisaną pod kierunkiem **prof. Anny Zielińskiej-Głębockiej**

na Wydziale Ekonomicznym, w Katedrze Ekonomiki Integracji Europejskiej.

Główną nagrodę w XIII edycji Konkursu Prac Licencjackich Kapituła Konkursowa przyznała **Jakubowi Pszczole** (UG) za pracę pt. *Konkurencyjność obszaru metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot w rozwoju centrów ssc/bpo w Trójmieście*. Praca została napisana pod kierunkiem **dr. Jędrzeja Strumiłło**, na Wydziale Zarządzania, w Instytucie Organizacji i Zarządzania.

Ponadto wyróżnienia przyznano następującym osobom:

1. **Annie Kurkowskiej** (UG) za pracę pt. *Zastosowanie instrumentów kaizen i lean management w celu doskonalenia jakości Gdyńskiego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości*, napisaną pod kierunkiem **dr inż. Ewy Malinowskiej** na Wydziale Zarządzania, w Zakładzie Zarządzania Jakością i Środowiskiem,
2. **Natalii Latosze** (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni) za pracę pt. *Istota korupcji oraz metody walki z tym zjawiskiem w Polsce i na świecie*, napisaną pod kierunkiem **dr. Piotra Lizakowskiego** na Wydziale Dowodzenia i Operacji Morskich.

INNOWACYJNA DYDAKTYKA NA WYDZIALE EKONOMICZNYM

Decyzją Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju **prof. Macieja Chorowskiego** z dnia 28 lutego 2017 roku, złożony przez Wydział Ekonomiczny wniosek projektowy pt. „Innowacyjna dydaktyka – rozwój kompetencji wykładowców Wydziału Ekonomicznego” otrzymał pozytywną opinię i dofinansowanie w ramach konkursu NCBiR nr 1/KADRA/POWER/3.4/2016.

Celem projektu jest podwyższenie poziomu kompetencji dydaktycznych kadry Wydziału Ekonomicznego w zakresie języka angielskiego (szkolenia typu *academic skills* na poziomie minimum C1, Teaching English for Professional Purposes),

co wzmocni potencjał dotyczący prowadzenia seminariów i prezentacji w języku obcym. Drugim istotnym elementem projektu jest przeprowadzenie warsztatów w zakresie analiz statystycznych i zaawansowanych opcji MS Excel, podnoszących umiejętności szybkiego i efektywnego przetwarzania oraz wizualizacji danych, ukierunkowanych na pozyskiwanie umiejętności oceny jakości informacji z baz danych oraz ich właściwej interpretacji, jak również przeprowadzania badań (np. ankiet, badań eksperckich). Trzeci filar projektu to moduł *learning by doing* z wykorzystaniem metody *case study* i *design thinking*. Ma on na celu

nabycie i podniesienie umiejętności aktywizacji studentów podczas zajęć dydaktycznych, moderowania zajęć, analizowania problemów, prototypowania i realizacji projektów opartych na kreatywnym i multidyscyplinarnym podejściu.

Projekt rozpocznie się we wrześniu 2017 roku i zakłada praktyczne wykorzystanie w trakcie jego realizacji umiejętności i kompetencji w ramach zajęć prowadzonych ze studentami zdobytych przez kadre dydaktyczną. Realizacja projektu wpłynie na podniesienie jakości kształcenia przez podejmowanie i analizę zaawansowanych zagadnień przedmiotowych.

MRONGOWIUSZE 2017

Profesor Stanisław Fedorowicz z Wydziału Oceanografii i Geografii, **dr Tomasz Gutowski** z Wydziału Ekonomicznego oraz **prof. Józef Arno Włodarski** z Wydziału Historycznego zostali laureatami tegorocznej nagrody „Nauczyciel Roku” imienia Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza dla najlepszych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Gdańskiego, dydaktyków cieszących się uznaniem akademickiej społeczności. Wyróżnieni nagrodą nauczyciele łączą pasję naukową, dydaktyczną i organizacyjną oraz cieszą się szczególną estymą wśród studentów. Patronem nagrody jest Krzysztof Celestyn Mrongowiusz (1764–1855), wybitny gdański pedagog i uczyony, zasłużony dla zachowania polskości Pomorza, lektor języka polskiego w Gdańskim Gimnazjum Akademickim. Wręczenie nagród odbyło się tradycyjnie 20 marca podczas uroczystego posiedzenia Senatu UG z okazji Święta Uniwersytetu Gdańskiego.

Pierwszy z tegorocznych laureatów, prof. Stanisław Fedorowicz, jest związany z UG od początku naukowej kariery. Od 40 lat pracuje w Katedrze Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu (Instytut Geografii Wydziału Oceanografii i Geografii). Specjalizuje się w wykorzystaniu luminescencji w naukach przyrodniczych i archeologii. Od momentu zatrudnienia prowadził zajęcia z łącznie ponad 20 różnych przedmiotów, przede wszystkim na kierunku geografia, ale również na oceanografii, geologii, biologii i chemii. Studenci cenią profesora za przystępne i jasne przybliżanie trudnych zagadnień oraz wspieranie ich rozwoju przez wspólne prace terenowe i wyjazdy na konferencje w ramach grantów, których był kierownikiem.

Doktor Tomasz Gutowski jest związany z UG od czasów studiów. Obecnie pełni funkcję prodziekana ds. kształcenia Wydziału Ekonomicznego oraz jest zatrudniony w Instytucie Transportu i Handlu

Morskiego. Jego zainteresowania naukowe skupiają się wokół przedsiębiorstwa, zasad jego funkcjonowania i rozwoju we współczesnym zglobalizowanym świecie, a także zasad działania transnarodowych korporacji oraz ich oddziaływaniem na gospodarkę wielu krajów. Jest dydaktykiem cenionym i lubianym przez studentów za przekazywanie wiedzy w przyjaznej atmosferze, w sposób przystępny, interesujący oraz efektywny. Pełnił i pełni liczne funkcje na Uniwersytecie Gdańskim oraz w innych podmiotach.

Profesor Józef Arno Włodarski jest związany z UG od czasów studiów. Obecnie jest nauczycielem akademickim w Instytucie Historii Wydziału Historycznego UG oraz Dyrektorem Instytutu Konfucjusza przy Uniwersytecie Gdańskim. Specjalizuje się w dziejach Prus Królewskich i Warmii okresu nowożytnego (XVI–XVIII w.) i militariach Dalekiego Wschodu (Chiny, Japonia, Mongolia). Przez wszystkie lata pracy na uniwersytecie sprawy studenckie były dla profesora niezwykle ważne, czego dowodem są pełnione przez niego funkcje: prodziekana ds.

kształcenia i studentów Wydziału Filologiczno-Historycznego (2002–2005), dziekana Wydziału Filologiczno-Historycznego (2005–2008) oraz prorektora ds. studenckich (2008–2012, 2012–2016). Przyczynił się między innymi do aktywizacji studenckich kół naukowych i organizacji studenckich, wspierał rozwój sportu akademickiego i kultury studenckiej, a także koordynował wiele programów adaptacyjnych, organizował obozy oraz imprezy integracyjne.

Oprócz nagród głównych Komisja Konkursowa przyznała wyróżnienia, które otrzymali:

- **dr n. med. Joanna Renke** (Wydział Biologii),
- **dr Kamila Bielawska** (Wydział Zarządzania),
- **prof. Janina Ciechanowicz-McLean** (Wydział Prawa i Administracji),
- **dr Dorota Zarzeczkańska** (Wydział Chemii),
- **prof. Jolanta Kowalewska-Dąbrowska** (Wydział Filologiczny),
- **prof. Stanisław Pogorzelski** (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki),
- **dr Sylwia Mrozowska** (Wydział Nauk Społecznych),
- **dr Grzegorz Stasiłojć** (Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-GUMed).

Laureaci tegorocznej nagrody „Nauczyciel Roku” imienia Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza dla najlepszych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Gdańskiego. Od lewej: dr Tomasz Gutowski, prof. Józef Arno Włodarski, prof. Stanisław Fedorowicz

Święto Uniwersytetu Gdańskiego

20 marca, w 47. rocznicę powołania Uniwersytetu Gdańskiego, w Sali Teatralnej budynku neofilologii odbyło się uroczyste posiedzenie Senatu UG. W uroczystości wzięli udział pomorscy parlamentarzyści, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, przedstawiciele władz kościelnych, korpus dyplomatyczny, rektorzy uczelni z całej Polski, przedstawiciele instytucji naukowych, pomorskich firm i mediów oraz społeczność akademicka Uczelni

Fot. Łukasz Bień

Przemówienie z okazji jubileuszu wygłosił Jego Magnificencją Rektor UG **prof. Jerzy Piotr Gwizdała**. Odczytano także listy gratulacyjne od marszałka sejmu Rzeczypospolitej Polskiej **Marka Kuchcińskiego** oraz ministra nauki i szkolnictwa wyższego **Jarosława Gowina**.

Podczas uroczystości wręczono nagrody „Nauczyciel Roku” imienia Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza dla najlepszych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Gdańskiego. Tegorocznymi laureatami zostali **prof. Stanisław Fedorowicz** z Wydziału Oceanografii i Geografii, **dr Tomasz Gutowski** z Wydziału Ekonomicznego oraz **prof. Józef Arno Włodarski** z Wydziału Historycznego.

Wręczone zostały również odznaczenia państwowe. **Profesor Artur Świergiel** odebrał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, a **prof. Małgorzata Lipowska** Srebrny Krzyż Zasługi. Powyższe odznaczenia, a także Złote, Srebrne i Brązowe medale za długoletnią służbę wręczył pracownikom UG wojewoda pomorski **Dariusz Drelich**.

W uznaniu szczególnych zasług dla społeczności akademickiej i rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, za długoletnią i pełną zaangażowania służbę na rzecz uczelni wręczono także Medale Uniwersytetu Gdańskiego. Złote Medale Uniwersytetu Gdańskiego BENE MERITO ET MERENTI otrzymali **dr Danuta Grodzicka-Kozak** oraz rektor senior **prof. Bernard Lammek**. Srebrny Medal Uniwersytetu Gdańskiego BENE MERITO

ET MERENTI otrzymała **prof. Wu Lan**, a Brązowy – **dr Kazimierz Jędrzejak**. Za długoletnią, pełną zaangażowania pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną na rzecz Uniwersytetu Gdańskiego oraz za budowanie pozytywnego wizerunku nadmorskiej Alma Mater Srebrne Medale Uniwersytetu Gdańskiego DOCTRINAE SAPIENTIAE HONESTATI otrzymali **prof. Anna Zielińska-Głębocka** oraz **prof. Tadeusz Szczepaniak**. Brązowe Medale Uniwersytetu Gdańskiego DOCTRINAE SAPIENTIAE HONESTATI otrzymali **prof. Zenon Kamiński** oraz **dr Maciej Rydel**.

Z okazji 25-lecia Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego wręczone zostały statuetki osobom wyróżnionym za działania na rzecz uczelni i wspieranie Fundacji. Uhonorowani zostali prezydent **Lech Wałęsa**, marszałek województwa pomorskiego **Mieczysław Struk**, prezydent Gdyni **Wojciech Szczurek**, prezydent Sopotu **Jacek Karnowski**, prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej **Maciej Żylicz**, a także **Piotr Soyka** i **dr Jacek Kuligowski**.

W trakcie uroczystości wręczono również dyplom **Sarze Piaseckiej**, studentce Wydziału Ekonomicznego, tegorocznej Wicemistrzyni Świata Juniorów i Mistrzyni Europy Juniorów w żeglarskim lodowym.

Uroczystość zakończył koncert Akademickiego Chóru Uniwersytetu Gdańskiego, który w tym roku obchodzi jubileusz 45 lat istnienia.

Przemówienie Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Gdańskiego prof. Jerzego Piotra Gwizdały z okazji 47. rocznicy powołania Uniwersytetu Gdańskiego

Szanowni Państwo, Drodzy Goście, tradycje akademickie Gdańska sięgają co najmniej połowy XVI wieku, kiedy to zostało utworzone Gdańskie Gimnazjum Akademickie. Wykładali w nim wybitni uczeni, także przybyli z zagranicy, co przyciągało studentów nie tylko z Rzeczypospolitej, ale też z innych krajów. Współcześnie te tradycje naukowe są kontynuowane przez Uniwersytet Gdański, największą uczelnię na Pomorzu, której historia formalnie zaczęła się w 1970 roku, ale w rzeczywistości sięga dalej i głębiej. Choć nasza gdańska Alma Mater jest na wskroś nowoczesną uczelnią, o czym świadczy nie tylko infrastruktura, ale przede wszystkim rozwój i umiędzynarodowienie prowadzonych na niej badań naukowych, to korzeniami jest mocno osadzona w tradycji Gdańska, czerpie z jego historii i kultury. A o tym, jak niezwykle bogata jest historia, kultura, tradycja ukształtowana przez Gdańsk oraz jego wielu wybitnych mieszkańców – uczonych, pisarzy, malarzy, polityków, mecenasów sztuki i kolekcjonerów – nikogo nie trzeba przekonywać. Warto jednak o niej pamiętać i dzielić się nią z innymi, warto zachowywać i przekazywać dziedzictwo, jakie niesie w sobie to historyczne miasto i czerpać z ponadtyścioletniej historii nie tylko biernie, poznając je, ale też aktywnie, pielęgnując i rozwijając wartości oraz kultywując to, co przez lata zostało ukształtowane.

Jednym z celów uniwersytetu, poza przekazywaniem wiedzy naszym studentom, jest też kształcenie kulturowe, krzewienie lokalnego patriotyzmu, kształtowanie więzi z miejscem, z miastem i regionem, dla którego dobra w przyszłości będą mogli wykorzystywać swoje kompetencje. Uniwersytet u swego podłoża miał kształcić nie tylko uczonych i specjalistów, ale przede wszystkim humanistów, ludzi, dla których *humanitas* była wartością decydującą o randze i godności człowieka oraz jego kulturowego otoczenia. Kulturowym otoczeniem naszych studentów jest Gdańsk i wielkim szczęściem jest to, że jego dziedzictwo możemy im przekazywać. Gdańsk jest bowiem symbolem siły i niezłomności, z jaką młody człowiek powinien iść przez życie. Jako kolebka Solidarności stał się wzorem walki z reżimem komunistycznym i budowy demokracji, zapisując się w ten sposób na zawsze na kartach najnowszej historii Europy. Trzeba też pamiętać, że miasto to przez przeszło tysiąc lat swojej burzliwej i trudnej historii, przechodząc z rąk do rąk, nigdy nie straciło swojej substancji. Było dumą władców, perłą w koronie Rzeczypospolitej, ukochanym portem i przystanią jej mieszkańców, w tym wielu wybitnych postaci.

Nie bez przyczyny, kiedy mowa o Gdańsku, nasuwają się skojarzenia marynistyczne, bo właśnie dostęp do morza i położenie u ujścia Wisły wyznaczały od zawsze charakter Gdańska, kierunki rozwoju, sprzyjały różnorodności tego miejsca, do którego portu tak często zawijały statki z dalekich stron. Uniwersytet Gdański tę otwartość na morze i potencjał, jaki w nim tkwi, przyjął również w swojej dewizie: *In mari via tua!* W morzu droga Twoja!

Morze daje poczucie wolności, otwiera nowe horyzonty i przestrzeń. Być może niekórym to porównanie wyda się śmiałe, ale tak jest i na studiach uniwersyteckich – nauka, rozwój i praktyka, które można tu zdobyć, pomagają zarówno młodym ludziom, jak i nam – ich nauczycielom, zdobyć nowe doświadczenia i otwierają przed nami nowe horyzonty. Rozwinięcie żagli i wypłynięcie na szerokie wody wiedzy, życia, biznesu to kwestia odwagi i wyboru.

Powołując czterdzieści siedem lat temu Uniwersytet Gdański jego twórcy nie przypuszczali, jak sądzę, że przez pół wieku uczelnia nie tylko „nabierze wiatru w żagle”, stając się jedną z najlepszych na Pomorzu i w Polsce, ale też, że będzie mieć jeden z najnowocześniejszych kampusów w Polsce. Ten wiatr, który pomógł nam wypłynąć na szerokie wody i dodał odwagi zmierzyć się z nieznanym, to przede wszystkim wsparcie ze środków budżetu państwa i Unii Europejskiej. Dzięki nim mogliśmy oddać w ciągu kilku ostatnich lat aż dziesięć budynków – Wydziału Prawa i Administracji, Instytutu Oceanografii, Biblioteki Głównej, Wydziału Nauk Społecznych, Centrum Dydaktyczno-Konferencyjnego Wydziału Zarządzania, Wydziału Biologii, Wydziału Chemii, Instytutu Biotechnologii, neofilologii i admini-

stracji centralnej oraz rozbudować Wydział Ekonomiczny i Wydział Zarządzania, a także rozpocząć remont Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki. Wiele już zrobiliśmy, wiele jeszcze przed nami. Przygotowujemy się do nowych inwestycji – budowy nowego budynku Instytutu Informatyki, w którym kształcić będziemy nowe kadry informatyków, programistów tak potrzebnych firmom, które coraz częściej lokują się w nowoczesnych, otaczających nasz kampus centrach. W nasze najbliższe plany wpisane jest też utworzenie laboratorium symulacji nagrań telewizyjnych i dokumentacji filmowej oraz centrum sportu. Realnych kształtów nabiera przedszkole dla dzieci studentów i pracowników uczelni, które powstanie w Domu Studenckim nr 4.

Patrzymy w przyszłość, współpracując z przedsiębiorcami. Znakiem czasów i odpowiedzią na oczekiwania rynku wobec nauki jest także coraz prężniej rozwijające się Centrum Transferu Technologii, które nie tylko realizuje z powodzeniem podstawowe zadanie, jakim jest komercjalizacja wyników badań naukowych, transfer technologii, ale także wspiera i stymuluje innowacyjność, czemu służą liczne szkolenia oraz konferencje z tego zakresu organizowane dla naukowców.

Trudno jest jednak walczyć o swoje marzenia samotnie. Łatwiej, gdy wspiera nas życzliwe otoczenie. Na takie zawsze mogliśmy szczęśliwie liczyć. I tu chciałbym podziękować właśnie tym, którzy nas wspierali od lat i wspierają nadal, przede wszystkim ministrom nauki i szkolnictwa wyższego, parlamentarzystom, marszałkom województwa pomorskiego **Mieczysławowi Strukowi** oraz **Wiesławowi Byczkowskiemu**, a także prezyden-

tom miast Gdańska, Gdyni i Sopotu: **Pawłowi Adamowiczowi**, **Wojciechowi Szczurkowi** i **Jackowi Karnowskiemu**. Za życzliwość i otwartość na dialog i współpracę dziękuję również wojewodzie pomorskiemu Panu **Dariuszowi Drelichowi**. Szczególnie gorąco dziękuję moim poprzednikom – rektorom Uniwersytetu Gdańskiego, których praca na rzecz *Alma Mater* jest nie do przecenienia.

Wymienione wcześniej inwestycje służą tylko jednemu celowi – rozwojowi naszej uczelni. Budynek, laboratoria, choćby i najnowocześniejsze, byłyby bezużyteczne bez studentów i naukowców. Wśród nich jest wiele osób wybitnych, działaczy organizacji studenckich, animatorów życia studenckiego, w końcu – zdobywców grantów, ale też naukowców obdarowywanych laurami i prestiżowymi nagrodami. Wspomnę choćby niedawno nagrodzonych laureatów – **prof. Jerzego Zajadłę**, znakomitego prawnika i filozofa, specjalistę w zakresie teorii i filozofii prawa, który został laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za rok 2016 w kategorii nauk humanistycznych i społecznych, zwanej Pomorskim Noblem, i młodego doktoranta z Wydziału Historycznego **Wacława Kulczykowskiego**, laureata Nagrody Miasta Gdańska dla Młodych Naukowców im. Jana Uphagena za rok 2016 w kategorii nauk humanistycznych i społecznych. Dwukrotnie laureatami prestiżowej nagrody Pracodawców Pomorza „Primum Cooperatio” – „Nade wszystko współpraca” zostali **prof. Piotr Skowron** z Wydziału Chemii oraz **prof. Bogdan Banecki** z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-GUMed.

Mówiąc o morskim charakterze naszej uczelni, powiedzieć muszę też o sukcesie zespołu **prof. Macieja**

Fot. Mateusz Ochocki / KFP/UG

Wołowicza z Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego. Komisja Europejska dofinansuje projekt w ramach Programu Horyzont 2020, który realizowany będzie przez dwadzieścia dwie jednostki, między innymi uczelnia i instytut.

Planując przyszłość, inwestycje i wspierając działania naszych naukowców, musimy brać pod uwagę zmiany planowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Poznajemy projekty zespołów, dyskutujemy o nich w różnych gremiach – na konferencjach rektorów i konferencjach programowych Narodowego Kongresu Nauki. W tej chwili wiemy jedynie, że czeka nas prawdziwa rewolucja, zarówno w strukturze naukowej uczelni, jak i w finansowaniu oraz ocenie jednostek. Zmiany będą dogłębne i czeka nas wszystkich wiele pracy, aby Uniwersytet Gdański mógł dalej w tak dobrym jak dotychczas tempie rozwijać się i korzystać z tych zmian efektywnie i skutecznie.

Wierzę, że z takim zespołem pracowników – przede wszystkim naukowo-dydaktycznych, ale także administracyjnych – oraz studentów, uda nam się bezpiecznie przeprowadzić nasz Uniwersytet przez burzę zmian, która nadciąga nad szkolnictwo wyższe.

Konsekwentnie i nieprzerwanie realizujemy misję Uniwersytetu zarówno merytoryczną, jak i metodyczną: kształcenie młodego pokolenia i wychowanie w poszanowaniu najwyższych wartości oraz szerzenie nauki i wiedzy.

XXI wiek to ogromne wyzwanie dla Uniwersytetu Gdańskiego: utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, wyraźna obecność w europejskiej przestrzeni

badawczej, wykorzystanie pakietu szans ze „Strategii Europa 2020”. To również – w sferze badań naukowych – potrzeba zmian w sposobie podejścia do planowania, a zwłaszcza do wykorzystania wyników badań w procesie transferu do gospodarki, to również ich kontynuacja i rozwój badań w dziedzinach humanistycznych i społecznych, bowiem one warunkują prawidłowe funkcjonowanie nie tylko każdej jednostki, ale również każdego państwa. Pamiętajmy, że badania naukowe tylko wtedy mogą się rozwijać, gdy są nieskrępowane i niezagrożone.

Uczelnia wyższa, powołana do służenia prawdzie naukowej, wiedzy obiektywnej oraz do doskonalenia metod badawczych, powinna przede wszystkim uczyć myślenia naukowego. Służąc temu celowi, uniwersytet tworzy najwyższe wartości intelektualne, przypadające w udziale człowiekowi.

Pamiętajmy, że zdobycze nauki mają służyć społeczeństwu, a społeczeństwo będzie „mądre”, kiedy będzie prawidłowo kształcone. Jakość kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim odzwierciedlać mają jego naukowcy i absolwenci. Jesteśmy dumni z nich wszystkich – zarówno z tych wielkich, jak i z najmniejszych.

Razem i zgodnie – tylko dzięki tym pieczołowicie pielęgnowanym wartościom akademickim stoimy dziś w obecnym miejscu uniwersyteckich dziejów.

Przekazuję z serca do Waszych serc słowa: gdzie zgoda, tam zwycięstwo.

Oddając najwyższy szacunek historii i tradycji, dumni z przeszłości – patrzymy w przyszłość.

Dziękuję Państwu.

Fot. Mateusz Ochocki KFP/UG

Fot. Łukasz Bień

Fot. Mateusz Ochocki KFP/UG

Fot. Mateusz Ochocki KFP/UG

Dziewięćdziesięciolecie Profesor Marii Janion

Fot. Paweł Wyszomirski

Debata w Klubie Żak (5 stycznia 2017). Od lewej: prof. Zbigniew Majchrowski, prof. Małgorzata Szpakowska, Tadeusz Sobolewski

Fot. Andrzej Kasperek

Profesor Maria Janion w swoim warszawskim mieszkaniu w 2006 roku

Profesor Maria Janion zwykła mawiać, że główną domeną jej badawczych zainteresowań jest literatura polskiego romantyzmu krajowego w dobie polistopadowej, wiadomo jednak, że to jedynie ułamek eksplorowanego przez nią pola badawczego, więcej nawet: jeśli przeprowadzilibyśmy ankietę, w której zapytalibyśmy o przedmiot badań Profesor, z pewnością wzmianka o romantycznych epigonach pojawiałaby się sporadycznie. Wielki Romantyzm, rewolucja, mesjanizm, fantazmaty, psychoanaliza, surrealizm, marksizm, hermeneutyka, feminizm, tematy żydowskie, teoria postkolonialna, wykluczenie – to jedynie niektóre z tematów podejmowanych przez Janion od roku 1945, kiedy to na łamach łódzkiej „Kuźnicy” ukazał się jej pierwszy tekst.

Niewątpliwie równie rzadko w ankiecie padałaby odpowiedź „film”, choć jemu właśnie Janion poświęciła blisko czterdzieści tekstów (recenzji, szkiców z historii i teorii kina, rozmów). Zebrane, liczyłyby kilkaset stron. Janion traktuje w nich kino przede wszystkim jako „przedłużenie” romantycznego modelu wyobraźni, ale

i medium, które – między innymi dlatego właśnie – dla przedstawienia trapiących romantyków problemów okazuje się wyjątkowo odpowiednie.

Z okazji dziewięćdziesiątych urodzin Profesor Janion Pracownia Krytyki Artystycznej UG we współpracy ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty, Klubem Żak oraz Miastem Gdańsk przygotowała przegląd filmów „Kino według Marii Janion”, który odbył się w kinie Klubu Żak (3–8 stycznia) oraz w warszawskim kinie Muranów (13–19 stycznia). Złożyło się na niego dziesięć filmów, związanych zwłaszcza z gdańskim okresem działalności Profesor Janion – nie tylko omawianych na legendarnym już konwersatorium „Transgresje”, ale też zajmujących Profesor wcześniej. Na liście znalazł się więc *Król Edyp* (1967) Pasoliniego, o którym w kontekście uniwersalnego tragizmu ludzkiego losu Janion pisała w szkicu otwierającym dedykowaną „Uniwersytetowi Gdańskiemu w pierwszym roku jego istnienia” książkę *Romantyzm, rewolucja, marksizm. Colloquia gdańskie* z 1972 roku. W tej samej publikacji doszła do głosu fascynacja Profesor ekspresjonistycznym kinem niemieckiego międzywojnia, w którym – opierając się na książkach Lotte Eisner i Siegfrieda Kracauera – dostrzegała zarówno kolejne wcielenie mrocznego niemieckiego romantyzmu, jak i zapowiedź czasów hitlerowskich. Na przeglądzie pokazano jeden z naj-

głośniejszych filmów tego okresu, *Nosferatu – symfonia grozy* (1922) Friedricha Murnaua, który powrócił zresztą w „wampirycznych” badaniach Janion w wydanym trzydzieści lat po *Colloquiach gdańskich* studium *Wampir. Biografia symboliczna*.

Film Murnaua zestawiony został z nakręconym przeszło pół wieku później obrazem *Nosferatu wampir* (1979) Wenera Herzoga, najważniejszego – obok Andrzeja Wajdy – dla Janion reżysera, o którego filmach pisała wielokrotnie, wskazując na powinowactwa jego filmowej wyobraźni z wielkimi tematami romantyzmu. W programie przeglądu znalazł się też inny film Herzoga – *Zagadka Kaspara Hausera* (1974) (w oryginale – co Janion z uporem podkreślała – tytuł filmu brzmiał: *Każdy dla siebie, a Bóg przeciw wszystkim*), opowiadający o legendzie pozbawionego biografii romantycznego znajdy, którego usiłuje się wtłoczyć w ramy ówczesnego modelu społeczeństwa. Do filmów poruszających romantyczne problemy egzystencji można zaliczyć jeszcze *Miłość Adeli H.* (1975) (w tym przypadku Janion także upominała się o oryginalne brzmienie tytułu: *Historia Adeli H.*) François Truffauta – obraz o stopniowo pogrążającej się w szaleństwo z miłości córce Wiktora Hugo, granej przez, jak pisała Profesor, „obdarzoną cudowną romantyczną urodą” Isabelle Adjani.

Inną tematyczną grupę stanowiły – jeśli można je tak nazwać – „filmy rewolucyjne”, czyli te, które podejmują tematy polityczne, ukazują problem kształtującej swą tożsamość i świadomość wspólnoty, przede wszystkim jednak zaburzają wizję społecznej utopii, na drodze której zawsze stają polityczne dylematy i niejednoznaczne moralnie wybory. W opartej na powieści *Dzieje jednego pocisku* Andrzeja Struga *Górczce* (1980) Agnieszki Holland problemem staje się pytanie o to, czy akt terroru może być środkiem w walce z politycznym uciskiem. W *Pasji* (1977) Stanisława Różewicza pojawia się kwestia ideowego rozdzwienku między XIX-wieczną rewolucyjną polską elitą (Edward Dembowski) a uczestnikami chłopskiej rabacji (Jakub Szela). W *Dantonie* (1982) Wajdy zasadniczym problemem jest zaś tragiczna antynomia myśli i czynu, wizja utopii przestłonięta terrorem pojawiającym się zawsze, kiedy szlachetna myśl musi przeistoczyć się w konkretne rewolucyjne działanie.

Listę filmów dopełniały dwa obrazy traktujące o rodzącym się faszyzmie: „gdański” *Błaszany bębenek* (1979) Volkera Schlöndorffa, który dla Janion stanowił dowód na nieprzekładalność powieści Grassa na język filmu, oraz *Zmierzch bogów* (1969) Luchino Viscontiego, utkany z nawiązań do wielkich dzieł europejskiej kultury obraz o upadku rodu przemysłowych potentatów decydujących się na współpracę z nazistami.

Przeglądowi towarzyszył wydany nakładem Klubu Żak katalog, w którym znalazły się fragmenty wy-

wiadów z Profesor Janion i innych jej tekstów filmowych oraz omówienia wszystkich prezentowanych dzieł napisane przez uczniów Janion (między innymi: prof. Stefana Chwina, prof. Kwirynę Ziembę czy nominowaną niedawno do Nagrody Nike Renatę Lis) oraz młodszych badaczy, studentów i doktorantów. 5 stycznia w Żaku odbyła się debata „Kino i fantazmaty” z udziałem prof. Małgorzaty Szpakowskiej (UW) oraz Tadeusza Sobolewskiego („Gazeta Wyborcza”) – autora pierwszego poświęconego tematowi filmowym wywiadu z Profesor Janion, który ukazał się w czasopiśmie „Film” w 1974 roku. Debatę prowadził prof. Zbigniew Majchrowski, który wraz ze współpracującym w latach osiemdziesiątych z Profesor Janion Romanem Gutkiem, był pomysłodawcą i autorem koncepcji całego przedsięwzięcia.

Na Wydziale Filologicznym odbył się także pokaz filmu *Obłoki Marii Janion* (1993) w reżyserii Krzysztofa Bukowskiego oraz miało miejsce studencko-doktoranckie sympozjum poświęcone „filmom janionowskim” – nie tylko tym, które można było oglądać w Żaku, ale też pojawiającym się w tekstach Janion rzadziej, takim jak *Lśnienie* (1980) Kubricka, *Godziny* (2002) Stephena Daldry’ego czy... *Milczenie owiec* (1991) Jonathana Demme’ego, który to obraz w ankiecie „Kwartalnika Filmowego” w 1994 roku Janion umieściła na liście dwudziestu najważniejszych filmów wszechczasów.

Dla gdańskich uczniów – Mistrzynie, dla młodszych – legenda i „figura wyobraźni”. Profesor Maria Janion czytana (i „ogładana”) dziś niezmiennie wprowadza w najistotniejsze problemy egzystencji i wielkie mity kultury. Janionowska wizja humanistyki jako narzędzia pozwalającego zrozumieć i opisać rzeczywistość wydaje się być dziś szczególnie warta przypomnienia. Może być ona bowiem poczytana jako stojąca w opozycji do zamkniętej, specjalistycznej „humanistyki harwardzkich przypisów”, przeciwstawiająca się mrzonkom o „partnerstwie filologii i biznesu”, grantowej chorobie toczącej polską naukę oraz – co Janion podkreślała w niedawnym liście skierowanym do uczestników Kongresu Kultury – „przedkrytycznej zgodzie na technicyzację humanistyki”. Humanistykę Janionowską cechuje niezwykle połączenie otwarcia na różne dziedziny kultury i opisujące je języki metodologiczne oraz tytanicznej pracy, która jest jedynym gwarantem pozwalającym przy tak szerokim zakresie badań uniknąć zarzutu ignorancji. Maria Janion proponuje traktować humanistykę jako – by użyć tytułu jednej z jej książek – „poznanie i terapię”. To, że częściej niż „wiedzą radosną” bywa ona „tragicznym rozpoznaniem” to już inna sprawa. Paradoksalnie – również na wskroś Janionowska.

MAKSYMILIAN WRONISZEWSKI

Wydział Chemii ma 25 lat

W dniu 17 marca 2017 roku Wydział Chemii Uniwersytetu Gdańskiego świętował jubileusz 25-lecia istnienia. Warto jednak przypomnieć, że początki nauczania chemii w poprzedniczej UG – Wyższej Szkole Pedagogicznej – sięgają aż 1945 roku

Nowy budynek Wydziału Chemii UG oddany do użytku w roku 2013

W uroczystości, która miała miejsce w nowocześniejszym budynku na kampusie w Oliwie, wzięli udział liczni goście, między innymi władze rektorskie i dziekańskie uniwersytetu, przedstawiciele władz wydziałów chemii z całej Polski, przedstawiciele towarzystw naukowych, przedsiębiorców, a także pracownicy uczelni, studenci i doktoranci, którzy po brzegi wypełnili przestronne audytorium.

Uroczystość otworzył dziekan Wydziału Chemii, **profesor Mariusz Makowski**, który wspominał znaczenie daty 1 września 1991 roku, czyli utworzenia Wydziału, dla całego uniwersytetu oraz środowiska skupionego wokół nauk chemicznych. Wydarzenie to było impulsem do tworzenia własnej tożsamości naukowej, co skutkowało tym, że Wydział Chemii jest obecnie jednym z najprężniej działających wydziałów na UG, a jego osiągnięcia są dostrzegane zarówno w kraju, jak i za granicą. Profesor podkreślił również fakt, że trzy osoby pracujące na Wydziale Chemii sprawowały funkcję rektora UG. Poziom kadry naukowej umożliwiła prowadzenie badań i kształcenie na najwyższym poziomie, duża aktywność naukowa przekłada się na ciągły wzrost liczby publikacji oraz liczby cytowań

publikacji, a o skuteczności pozyskiwania funduszy na badania naukowe świadczą liczne granty. Pracownicy Wydziału zasiadają także w wielu towarzystwach naukowych i gremiach eksperckich, między innymi w Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Europejskim i Polskim Towarzystwie Peptydowym, Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych, Narodowym Centrum Nauki, Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego i Nauki, sekcjach naukowych PAN, komisjach akredytacyjnych.

Jak zaznaczył profesor Makowski, Wydział Chemii współtworzy kierunki studiów z Wydziałami: Prawa i Administracji, Ekonomicznym, Biologii, Oceanografii i Geografii, Matematyki, Fizyki i Informatyki oraz Międzyuczelnianym Wydziałem Biotechnologii UG-GUMed, a studia doktoranckie – z Wydziałem Chemicznym Politechniki Gdańskiej. Aby zapewnić jak najbardziej atrakcyjną ofertę kształcenia, Wydział czerpie z doświadczeń absolwentów oraz Rady Konsultacyjnej. O wysokim poziomie kształcenia świadczy fakt, że absolwenci Wydziału są doceniani na rynku pracy w różnych gałęziach gospodarki w regionie, kraju i za granicą.

W ciągu 25 lat istnienia jednostki jej pracownicy, doktoranci i studenci byli wyróżniani licznymi nagrodami, w tym: Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Tygodnika „Polityka”, firmy L’Oreal, Rektora UG, Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. Wysiłek społeczności Wydziału jest doceniany również przez przyznawanie unikatowych certyfikatów jakości, akredytacji oraz uprawnień. Kończąc swoje przemówienie, dziekan podziękował za trud i wysiłek włożony w rozwój Wydziału i zachęcał do dalszego wysiłku, aby sprostać wymaganiom konkurencyjności.

Kolejny prelegent, rektor UG **profesor Jerzy Gwizdała**, w swojej wypowiedzi podkreślił fakt, że uroczystość odbywa się w jednym z najbardziej inteligentnych budynków na kampusie, który jest też jednym z najbardziej nowoczesnych kampusów uniwersyteckich w Polsce. Wyraził również nadzieję, że pod przewod-

nictwem dziekana oraz jego zespołu Wydział będzie rozwijał się w tak samo szybkim tempie jak dotychczas, co było niewątpliwą zasługą poprzednich dziekanów i rektorów. Jak zauważył, jest to szczególnie istotne w kontekście aktywnych działań Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rzecz wprowadzenia tzw. ustawy 2.0, która wyznaczy nowe zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego, nowe metody parametryzacji, ale także zachęci do bardzo intensywnego rozwoju i pracy dla całej polskiej gospodarki. Zdaniem rektora, dzięki olbrzymiemu potencjałowi Wydział Chemii ma szansę stać się jedną z najważniejszych jednostek w grupie wydziałów eksperymentalnych. W ostatnich słowach swojej wypowiedzi rektor życzył pracownikom oraz studentom dalszych sukcesów na co najmniej kolejne 25 lat.

W dalszej części uroczystości można było wysłuchać przemówień byłych dziekanów Wydziału, **profesorów: Jerzego Błażejowskiego, Bernarda Lammka, Lecha**

Rektor senior UG, profesor Bernard Lammek

Dziekan Wydziału Chemii UG, profesor Mariusz Makowski

JM Rektor UG, profesor Jerzy Gwizdała

Fot. Łukasz Bień

Pracownia chemiczna w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku

Chmurzyńskiego oraz **Piotr Stepnowskiego**. Profesor Jerzy Błażejowski, dziekan Wydziału Chemii w latach 1991–1996, zarysował nie tylko historię Wydziału w trakcie swojej kadencji, ale też historię uniwersyteckiej chemii w Gdańsku od jej początków. Zaprezentował na slajdach dokumenty związane z przełomowymi momentami istnienia Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Chemii. Z okazji jubileuszu pod redakcją profesora Błażejowskiego ukazało się okolicznościowe wydawnictwo *25 lat Wydziału Chemii Uniwersytetu Gdańskiego*, w którym zainteresowani mogą odnaleźć kopie dokumentów zaprezentowanych w trakcie wystąpienia profesora oraz wielu innych, a także informacje dotyczące struktury organizacyjnej Wydziału na przestrzeni lat. Wydawnictwo zawiera również biogramy profesorów tytularnych, którzy pracowali i pracują w jednostce, jak i pracowników ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz doktorów, którzy pełnili funkcje prodziekana na Wydziale.

Profesor Bernard Lammek, dziekan Wydziału w latach 1996–2002 oraz rektor UG w latach 2008–2016, podzielił się osobistymi refleksjami związanymi z pracą na Wydziale. Wspominał o początkach swojej kariery naukowej i współpracy ze swoim bezpośrednim przełożonym, **prof. Januszem Sokołowskim**, ostatnim rektorem WSP i pierwszym rektorem UG, którego charyzma i wielki talent do mediacji, życzliwość oraz zdolności organizacyjne były nie do przecenienia, zwłaszcza w okresie formowania się uczelni. Zauważył, że w czasie, gdy był prodziekanem, a następnie dzie-

kanem kierowanie jednostką było znacznie łatwiejsze ze względu na mniejsze wymogi biurokratyczne. Dlatego, jak podkreślił, z dumą obserwuje „młodzież”, która w poprzedniej i obecnej kadencji kieruje Wydziałem.

Profesor Lech Chmurzyński, dziekan w latach 2002–2008, wspominał akcesję Polski do Unii Europejskiej i jej niebagatelne znaczenie dla uczelni oraz Wydziału: przede wszystkim przez przyjęcie systemu bolońskiego, w efekcie czego zaistniały olbrzymie zmiany w procesie kształcenia. W trakcie kadencji profesora Chmurzyńskiego skonkretyzowały się również plany budowy, początkowo dwóch, budynków dla Wydziału, a w roku 2008, gdy kończył sprawowanie funkcji, konkurs na projekt budynku był już prawie zamknięty. Dziekan Chmurzyński z życzliwością wspominał również prodziekana ds. nauki w swoim zespole, a następnie dziekana Wydziału w latach 2008–2012, nieżyjącego już **profesora Andrzeja Wiśniewskiego**.

Profesor Piotr Stepnowski, dziekan Wydziału w latach 2012–2016, a obecnie prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, podkreślił swój związek z jednostką od czasu wczesnego dzieciństwa. Wynikał on z tego, iż mama profesora pracowała w Pracowni Spektroskopii, co z kolei było jedną z przyczyn podjęcia przez niego studiów na Wydziale. Swoją nieodległą w czasie kadencję wspominał przez pryzmat końcowych prac nad konstrukcją budynku Wydziału w atmosferze zagrożenia bankructwem głównego wykonawcy. Podkreślił także silny mandat oraz wsparcie otrzymane od społeczności Wydziału, które stanowiły upoważnienie do podjęcia odważnych decyzji skutkujących umacnianiem Wydziału na arenie ogólnopolskiej, czego bezpośrednim skutkiem było między innymi otrzymanie pierwszych w Polsce uprawnień do nadawania habilitacji w dyscyplinie ochrona środowiska.

Podczas uroczystości wielu zaproszonych gości wygłosiło krótkie przemówienia honorujące 25-lecie Wydziału. Odczytano także listy gratulacyjne, które napłynęły z całej Polski.

W dalszej części uroczystości poinformowano o wyróżnieniach przyznanych pracownikom Wydziału przez Konwent Godności Honorowych UG w uznaniu wybitnych osiągnięć naukowo-organizacyjnych oraz pracy na rzecz Wydziału i Uniwersytetu Gdańskiego. Złoty Medal Uniwersytetu Gdańskiego nadany został profesorowi Bernardowi Lammkowi, natomiast Srebrny Medal – profesorowi Lechowi Chmurzyńskiemu.

Zwienieczeniem uroczystości był krótki koncert wokalny sopranistki **Anny Osior** oraz tenora **Jacka Szymańskiego**, przy akompaniamencie **Macieja Gańskiego**.

ŁUKASZ BIEŃ

Pomorski Sejmik Krajoznawczy

„Mijające krajobrazy Pobrzeża Słowińskiego”

W październiku 2016 roku w Gdyni i Słowińskim Parku Narodowym odbył się siódmy z kolei Pomorski Sejmik Krajoznawczy z ogólnopolskiego cyklu „Mijające krajobrazy Polski”

Temat sejmiku to „Mijające krajobrazy Pobrzeża Słowińskiego”. Dwie sesje – naukowa i krajoznawcza – miały miejsce w Gdyni w dniach 22 i 28 października, trzecia sesja, przyrodnicza, w Rąbce i wycieczka przyrodnicza do Słowińskiego Parku Narodowego odbyły się 23 października. Sejmik zorganizowało Pomorskie Porozumienie PTTK w Gdańsku, a bezpośredni wykonawcy to Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK i Pomorska Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Gdańsku. Sejmik współorganizowali: Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Okręg Gdański Ligi Ochrony Przyrody i Oddział Morski PTTK w Gdyni. W sesji naukowej wspomagali nas pracownicy naukowi Instytutu Geografii Uniwersytetu Gdańskiego. Ogółem w sejmiku uczestniczyły sto

sześćdziesiąt dwie osoby, głównie krajoznawcy PTTK, członkowie PTG i LOP.

Honorowy patronat nad sejmikiem sprawowali: **Mieczysław Struk** – marszałek województwa pomorskiego, **prof. Jerzy Piotr Gwizdała** – rektor UG, **prof. Waldemar Surosz** – dziekan Wydziału Oceanografii i Geografii UG oraz **Roman Bargieł** – Prezes ZG PTTK. Patronatem medialnym objęli wydarzenie: „Gazeta Uniwersytecka” (UG), „Gościńiec” (ZG PTTK), „Pomernia” (Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie) i „Dziennik Bałtycki” – gazeta codzienna Pomorza. Komitetem Organizacyjnym Sejmiku kierowali: **Ryszard Józef Wrzosek** – przewodniczący, **Piotr Paweł Woźniak** – zastępca i **Alicja Wrzosek** – sekretarz. Kierownictwo naukowej sesji sprawowała **prof. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska** z Katedry Limnologii Instytutu Geografii UG.

SEJMIK W ROKU JUBILEUSZÓW

Organizacja sejmiku w Gdyni związana była z 90. rocznicą uzyskania przez miasto praw miejskich, 110. rocznicą powołania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, obecnie PTTK, a także 88. rocznicą powstania w Gdyni Oddziału Morskiego PTK, poprzednika PTTK.

Uroczyste otwarcie sejmiku i sesja naukowa miały miejsce 22 października w sali InfoBox w Gdyni. Uczestników sejmiku powitał Ryszard Józef Wrzosek, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Sejmiku. Przypomniał on, że seminaria i sejmiki krajoznawcze zainicjowała Komisja Krajoznawcza ZG PTTK po VI Kongresie Krajoznawstwa Polskiego, który odbył się w 2010 roku w Olsztynie. Przyjęto wówczas jako temat cyklu ogólnopolskiego „Mijające krajobrazy Polski”. W województwie pomorskim od 2011 roku rokrocznie odbywają się pomorskie sejmiki krajoznawcze pn. „Mijające krajobrazy Pomorza”, poświęcone różnym regionom geograficznym. W 2016 roku było to Pobrzeże Słowińskie, a w 2017 roku będzie to Wisła w krajobrazie Pomorza, ponieważ rok 2017 został uznany przez Sejm RP „Rokiem rzeki Wisły”.

Po wystąpieniu R.J. Wrzoska ciepłymi słowami powitała zebranych prof. E. Bajkiewicz-Grabowska, która od kilku lat wspomaga organizację sejmików i sprawuje kierownictwo naukowe sesji. W imieniu

Instytutu Geografii UG przywitał uczestników sesji prof. Tadeusz Palmowski – kierownik Katedry Geografii Rozwoju Regionalnego UG. Profesor wspiera organizację sejmików i sam jest wykładowcą na ww. sesjach. W imieniu Rady Miasta Gdyni powitał wszystkich dr Jarosław Kłodziński, radny Gdyni, zajmujący się także krajoznawstwem i turystyką na Pomorzu, głównie w Gdyni.

POBRZEŻE SŁOWIŃSKIE: CHARAKTERYSTYKA

Obradom sesji naukowej przewodniczyła prof. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska. W czasie spotkania referaty dotyczące charakterystyki fizyczno-geograficznej Pobrzeża Słowińskiego przedstawili: Jan Mordawski, Izabela Chlost, Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska oraz Edmund Gruchała. Prezentacje krajoznawcze Słowińskiego Parku Narodowego pokazali: Tadeusz Łomiński oraz Paweł Raczyński i Włodzimierz Sakwiński. Referaty i prezentacje były bogato ilustrowane mapami, wykresami i zdjęciami obiektów. Na zakończenie sesji przedstawiono dwa autorskie filmy: *Starorzecze Piaśnicy* produkcji Ocean Instrument i *Życiodajne Gardno* produkcji Andrzeja Mielczarka, z komentarzem Jarosława Samsela. Sesję zakończyła dyskusja, w czasie której zwracano szczególną uwagę na ochronę środowiska tego unikatowego regionu Pobrzeża Południowobałtyckiego.

ZWIEDZAJĄC SPN

W dniu 23 października 2016 roku odbyła się wycieczka krajoznawcza do Słowińskiego Parku Narodowego. Uczestniczyło w niej blisko pięćdziesiąt osób, w tym naukowcy UG, przewodnicy i piloci wycieczek oraz krajoznawcy. Przewodnikami na wycieczce byli: Jan Mordawski i Ryszard Józef Wrzosek. Przed zwiedzaniem SPN w filii Muzeum Przyrodniczego SPN w Rąbce odbyła się sesja przyrodnicza. Sesję poprowadziła mgr inż. Katarzyna Sitkowska – starszy specjalista ds. edukacji, która również oprowadziła uczestników spotkania po Słowińskim Parku Narodowym. Atrakcją był przejazd meleksami z Rąbki aż pod Wydmę Łącką, najwyższą wydmę ruchomą (ok. 30 m n.p.m.). Potem maszerowaliśmy szlakami pieszymi (czerwony i niebieski) na plażę bałtycką, skąd innymi drózkami powróciliśmy do Rąbki. Na licznych postojach przewodniczka SPN dokładnie objaśniała zjawiska przyrodnicze, zwracając uwagę na ukształtowanie wydm i florę oraz ciekawostki przyrodnicze. W rejonie jeziora Łebsko pas wydmy osiąga maksymalną szerokość ok. 1,5 km. Jest to wyjątkowo piękny, północno-zachodni fragment wybrzeża województwa pomorskiego. Od 1977 roku ten region stanowi także światowy rezerwat biosfery. Dla środowiska przyrodniczego SPN szczególnie dużą wartość przyrodniczą mają rozległe torfowiska i ostoje zwierzyny, głównie

ptaków. Do największych na tym terenie osobliwości należy obecność bielika. Na obszarze SPN rośnie około dziewięćset roślin naczyniowych, z których ponad siedemdziesiąt objętych jest ochroną prawną, a także wiele porostów i mszaków.

RUCH TURYSTYCZNY NA POBRZEŻU SŁOWIŃSKIM

28 października w siedzibie Gdyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych odbyła się sesja krajoznawcza. Przewodniczył jej Ryszard Józef Wrzosek, a wzięli w niej udział głównie krajoznawcy i przewodnicy turystyczni PTTK.

W czasie spotkania przedstawiono sześć prezentacji krajoznawczo-przyrodniczych dotyczących Pobrzeża Słowińskiego. Autorami wystąpień byli: Paweł Raczyński i Włodzimierz Sakwiński, Jarosław Kaczmarczyk, Alicja Wrzosek i Ryszard Józef Wrzosek (dwa wystąpienia). Sesję zakończyła dyskusja, prowadzona przez przewodniczącą sesji, która dotyczyła głównie organizacji wycieczek krajoznawczo-przyrodniczych w regionie Pobrzeża Słowińskiego oraz szlaków turystycznych.

Organizatorzy sejmiku gorąco dziękują Redakcji „Gazety Uniwersyteckiej” za patronat medialny i wsparcie propagowania i popularyzowania piękna regionów województwa pomorskiego.

RYSZARD JÓZEF WRZOSEK
ALICJA WRZOSEK

Prawie 4 mln złotych na wdrożenia dla trzech pomorskich uczelni w ramach programu Inkubator Innowacyjności+

Trzy pomorskie uczelnie otrzymały dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prace przedwdrożeniowe w ramach programu Inkubator Innowacyjności+. Wniosek o dofinansowanie złożyło konsorcjum w składzie: Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański, Gdański Uniwersytet Medyczny oraz spółka celowa PG Excento Sp. z o.o.

Fot. Sekcja ds. Marketingu UG

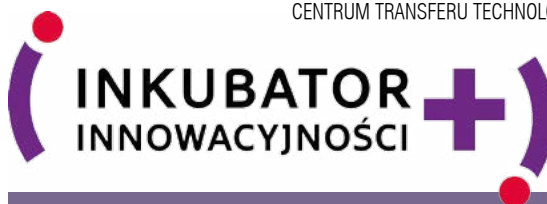
Projekt jest efektem współpracy trzech pomorskich uczelni – Uniwersytetu Gdańskiego, Politechniki Gdańskiej i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – oraz funkcjonujących w ich ramach centrów transferu technologii. Łączny budżet projektu wynosi 3 750 000 PLN. Z tych środków zostaną wsparte przede wszystkim prace przedwdrożeniowe, będą promowane osiągnięcia naukowe pomorskich naukowców oraz zostanie wzmocniona współpraca między środowiskiem naukowym a otoczeniem biznesowym.

W ramach współpracy uczelnie zaplanowały między innymi wspólne spotkania z przedstawicielami biznesu w celu przedstawienia swojej oferty technologicznej, wyników badań naukowych czy usług badawczych. Dla przedstawicieli biznesu będzie to okazja do zapoznania się z ofertą uczelni, co stwarza większą szansę na współpracę podmiotów gospodarczych z uczelniami wyższymi. Podczas wspólnych spotkań przedsiębiorcy będą mieli możliwość przedstawienia swoich potrzeb dotyczących innowacyjnych rozwiązań, co pozwoli na ukierunkowanie prac badawczych poszczególnych zespołów naukowych.

Wspólny start trzech największych pomorskich uczelni w programie Inkubator Innowacyjności+ oraz związane z tym działania pozwolą na intensyfikację współpracy międzyuczelnianej oraz na umocnienie pozycji konkurencyjnej pomorskich jednostek naukowych w procesie wdrażania innowacji.

– *W gospodarce opartej na wiedzy nacisk na bardziej intensywne wdrażanie innowacji do gospodarki powoduje konieczność wykorzystania efektu synergii. Szeroko rozumiana współpraca między uczelniami, gospodarką, samorządem a organizacjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości może zagwarantować sukcesy w zakresie innowacyjności i wdrażania ciekawych projektów, rozwiązań czy wynalazków powstających na uczelniach. Projekt Inkubator Innowacyjności+ wspiera budowanie sieci kontaktów, wspólnych platform wymiany doświadczeń, miejsc, gdzie naukowcy mogą podejmować interdyscyplinarne badania – mówi dr Karol Śledzik, dyrektor Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Gdańskiego.*

CENTRUM TRANSFERU TECHNOLOGII UG

Inkubator Innowacyjności+ to przedsięwzięcie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w obrębie projektu pozakonkursowego „Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacja wyników prac B+R w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (Działanie 4.4).

Więcej informacji: <http://www.nauka.gov.pl/projekty-i-inicjatywy/inkubator-innowacyjnosci-plus.html>

Nauczyciele nauczycielom:

Projekt IQ, Centrum Tutorów, Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych oraz *Doktoratorium* Uniwersytetu Gdańskiego

Nowe technologie, różnice pokoleniowe, wychwytywanie aktualnych i przewidywanie przyszłych potrzeb rynku pracy, a także dynamicznie zmieniające się społeczeństwo stawiają przed nauczycielami szereg wyzwań natury zarówno administracyjnej i merytorycznej, jak i kompetencyjnej w zakresie dydaktyki akademickiej. Pomóc w ich pokonaniu może nowoczesny tutoring

W 2013 roku **dr Beata Karpińska-Musiał**, adiunkt w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego, wzięła udział w szkoleniu tutorskim pt. „Szkoła Tutorów Akademickich” prowadzonym przez Collegium Wratislaviense – firmę szkoleniową z Wrocławia. Program jest skierowany do nauczycieli akademickich, władz i pracowników szkół wyższych oraz placówek badawczych, a także naukowców zainteresowanych odnowieniem relacji mistrz – uczeń i ma na celu przybliżenie pracy i nauki metodą tutoring. Tutoring narodził się w XVIII wieku na renomowanych uniwersytetach w Oxfordzie i Cambridge. Polega na nawiązywaniu relacji mistrz – uczeń przez cykliczne spotkania opiekunów (tutorów) ze studentami. Tutorzy rozpoznają słabe i mocne strony podopiecznych oraz działają w tych obszarach, które wymagają korekty bądź wzmocnienia.

Doktor Karpińska-Musiał zainspirowana „Szkołą Tutorów Akademickich” zainicjowała projekt „W trosce o jakość w ilości – program interdyscyplinarnego wspierania studenta filologii obcej w oparciu o metodę tutoring akademickiego w Uniwersytecie Gdańskim (IQ)” (ang. Ideal Quality in Good Quantity). Był on realizowany w latach 2014–2016 dzięki grantowi, który dr Karpińska-

-Musiał otrzymała z Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego (działanie Rozwój Polskich Uczelni) od darczyńców z Islandii, Norwegii i Lichtensteinu (tzw. granty Norweskie – EEA Grants, Norway Grants i środki krajowe). Operatorem projektu na terenie kraju była Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Wartość całego przedsięwzięcia wynosiła 345 407,88 PLN.

PROJEKT IQ

Projekt miał na celu podniesienie jakości kształcenia oraz wydobywanie potencjału intelektualnego ze studentów, którzy oczekują jeszcze bardziej ambitnych wyzwań niż te, które oferuje im program studiów wybranego kierunku. Inicjatywa była skierowana docelowo do trzydziestu dwóch pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych filologii obcych, chętnych przejść to szkolenie, a następnie wdrażać edukację spersonalizowaną w swoją praktykę akademicką we współpracy z określoną liczbą osobiście wybranych lub zgłoszonych studentów. Ostatecznie wzięło w nim udział dwudziestu dziewięciu nauczycieli oraz dwustu dwudziestu dwóch studentów, głównie z Wydziału Filologicznego, ale także parę osób z Wydziału Nauk Społecznych oraz po jednej osobie z Wydziału Oceanografii i Geografii oraz Wydziału Zarządzania.

Środki w budżecie projektu przewidziane były między innymi na pokrycie kosztów sześćdziesięcioczęterogodzinnego cyklu szkoleń prowadzonych przez eksperta zewnętrznego o międzynarodowym doświadczeniu trenerskim i tutorskim. Co istotne, budżet przewidywał również wynagrodzenie za poprowadzenie potem przez tutorów akademickich określonej liczby godzin indywidualnych tutoriali ze studentami UG. Finalnie było to tysiąc pięćset siedemdziesiąt sześć indywidualnych tutoriali w ciągu dwóch semestrów roku akademickiego 2014/2015. W trakcie projektu odbywały się także spotkania ewaluacyjne, dzielono się doświadczeniem, powstała niezwykła wspólnota akademicka złożona z zaangażowanych tutorów.

W ramach projektu wydano również trzy publikacje: dwie monografie zbiorowe pod redakcją Beaty Karpińskiej-Musiał, napisane przez tutorów (<http://libron.pl/katalog/czytaj/id/204>) oraz studentów projektu (<http://libron.pl/katalog/czytaj/id/203>). Trzecią książkę stanowi monografia autorska Beaty Karpińskiej-Musiał, pt. *Edukacja spersonalizowana w uniwersytecie. Ideologia – instytucja – dydaktyka – tutor*, zawierająca wyniki badań przeprowadzonych w trakcie trwania projektu (<http://libron.pl/katalog/czytaj/id/219>). Wszystkie książki są w całości do pobrania w wolnym dostępie elektronicznym na wskazanych wyżej stronach wydawnictwa LIBRON z Krakowa. Można je również znaleźć w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego.

Podsumowanie projektu nastąpiło w kwietniu 2016 roku, podczas dwudniowej ogólnopolskiej konferencji pt. „W trosce o jakość w ilości – edukacja akademicka w procesie zmian”, która odbyła się w Gdańskim Teatrze Szekspirowskim. Poza znanymi badaczami dydaktyki akademickiej: **prof. Tomaszem Szkudlarkiem**, **prof. Teresą Bauman**, **prof. Anną Sajdak** i **prof. Jerzym Axerem** oraz gościem zagranicznym, **profesorem Heinrichem Dauberem** z uniwersytetu w Kassel, udział wzięło w niej ponad stu dwudziestu uczestników z całej Polski, w tym studenci projektu, którzy zaprezentowali realizowane w tutoringach działania.

Projekt IQ zakończył się w maju 2016 roku, ale dzięki przychylności byłego dziekana Wydziału Filologicznego UG, **prof. Andrzeja Ceynowy** oraz

obecnego dziekana, **prof. Macieja Michalskiego**, dwunastu chętnych tutorów podjęto się kontynuacji prowadzenia tutoriali już po wdrożeniach realizowanych w ramach Projektu IQ. W semestrze letnim roku 2016/2017 na zasadzie dodatkowej oferty dla studentów przeprowadzonych zostanie po maksymalnie 30 godzin tutoriali indywidualnych na nauczyciela. Można uznać ten proces za bardzo wymierny efekt trwałości Projektu IQ i dowód na to, że oferta spersonalizowanej edukacji bardzo odpowiada zarówno dydaktykom, jak i studentom wydziału. Na temat jego kontynuacji i sposobu finansowania toczą się na bieżąco rozmowy między tutorami a władzami wydziału. Z pewnością jednak tutoring akademicki wpisał się już w ofertę kształcenia na filologiach obcych oraz filologii polskiej UG, podobnie jak na Wydziale Oceanografii i Geografii UG.

PODSUMOWANIE PROJEKTU IQ:

- 1576 godzin indywidualnych tutoriali
- 222 studentów
- 29 przeszkolonych tutorów akademickich różnych specjalności
- 2 semestry wdrożeń w roku akademickim 2014/2015

PODSUMOWANIE BIEŻĄCEJ EDYCJI WDROŻEŃ NA WYDZIALE FILOLOGICZNYM UG:

- 420 godzin dodatkowej oferty dla studentów rozłożonej na 4 semestry (3 x 120 plus 1 x 60 godzin)
- średnio do teraz skorzystało z tutoringu około 55–60 kolejnych studentów

PODSUMOWANIE WDROŻEŃ NA WYDZIALE OCEANOGRAFII I GEOGRAFII UG:

- 990 godzin indywidualnych tutoriali
- 95 studentów
- 42 przeszkolonych tutorów w tym 13 w zakresie praktyka tutoringu
- realizowany od roku akademickiego 2014/2015

CENTRUM TUTORÓW UG

Kontynuacją współpracy akademickiej i form kształcenia wdrożonych w ramach Projektu IQ w sensie organizacyjnym jest Centrum Tutorów UG (CT UG), kierowane przez dr Beatę Karpińską-Musiał (Wydział Filologiczny), **dr Ewę Szymczak** (Wydział Oceanografii i Geografii), **dr Monikę Woźniak** (Wydział Zarządzania) oraz **dr Annę Malcer-Zakrzacką** (Wydział Filologiczny). Działalność Centrum polega na „interdyscyplinarnej współpracy dydaktycznej tutorów akademickich UG w oparciu o metodę Design Thinking oraz jej aplikację na zajęciach fakultatywnych i seminaryjnych ze studentami kierunków filologicznych (obcych oraz polskiej), pedagogiki, geografii, gospodarki przestrzennej, gospodarki wodnej, geologii, oceanografii, biologii oraz zarządzania”.

Centrum Tutorów UG jest dofinansowywane z Funduszu Innowacji Dydaktycznych (w bieżącej edycji: Funduszu Inicjatyw Dydaktycznych) UG, podlegającego prorektor UG, **prof. Annie Machnikowskiej**, i jest projektem międzywydziałowym, skierowanym do certyfikowanych tutorów UG, a także chętnych nauczycieli akademickich pracujących jako mentorzy, promotorzy prac dyplomowych i magisterskich, opiekunowie i mentorzy doktorantów. Na cyklicznych, odbywających się cztery razy w roku, spotkaniach CT UG, prowadzone są dyskusje, warsztaty doskonalące oraz integracyjne dla tutorów, superwizje i spotkania ze studentami. Spotkania są otwarte dla wszystkich zainteresowanych nauczycieli akademickich UG. W pierwszej edycji projektu Centrum otrzymało dofinansowanie w wysokości 11 000 PLN, w drugiej – 10 666,70 PLN.

Centrum Tutorów UG to największe na mapie polskich uniwersytetów publicznych środowisko certyfikowanych tutorów akademickich z paru wydziałów UG, którzy, poczynawszy od wdrożeń w Projekcie IQ w roku 2014/2015, oferują spersonalizowaną formę kształcenia w formie tutoriali wzorowanych na edukacji anglosaskiej. Od drugiej edycji projektu o nazwie „Centrum Tutorów UG – nauczyciele nauczycielom” w roku 2016/2017 rozwinęto zakres działalności poza dyskusje i superwizje nauczycieli o włączenie studentów UG do pracy w interdyscyplinarnych zespołach pod okiem części tutorów w trakcie tzw. Semestru PBL (ang. Problem Based Learning).

LABORATORIUM INICJATYW DYDAKTYCZNYCH

Centrum Tutorów UG współpracuje dydaktycznie i szkoleniowo z Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych UG (LID). LID wraz z Funduszem Inicjatyw Dydaktycznych (FID, wcześniej: Funduszem Innowacji Dydaktycznych) tworzą system wspierania i rozwijania dydaktyki w Uniwersytecie Gdańskim.

Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych to cykl warsztatów prowadzonych przez i dla nauczycieli akademickich UG, w tym również tutorów. Szkolenia są poświęcone nieszablonowym rozwiązaniom dydaktycznym i nowoczesnym metodom kształcenia. Prowadzący, reprezentujący różne dziedziny i dyscypliny naukowe, kładą nacisk na praktyczne aspekty omawianych zagadnień, co pozwala uczestnikom zaadaptować prezentowane dobre praktyki do własnych potrzeb, wynikających z charakterystyki prowadzonych przez nich przedmiotów.

Warsztaty, których formuła jest zgodna z hasłem Centrum Tutorów UG „Nauczyciele nauczycielom”, mają być inspiracją dla akademików do tworzenia własnych projektów dydaktycznych, których realizację ułatwią środki z FID-u. Warsztaty są połączone z instruktażem, jak prawidłowo wypełnić wnioski o dofinansowanie.

DOKTORATORIUM UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO

Na podstawie doświadczeń LID-u Biuro Jakości Kształcenia UG powołało *Doktoratorium* – kurs dydaktyki akademickiej dla doktorantów, prowadzony przez tych samych wykładowców, którzy prowadzą Laboratorium oraz współpracują z Centrum Tutorów UG. Wszystkim wydziałom przedstawiono ofertę przeprowadzenia go w ramach obecnego w programach studiów doktoranckich przedmiotu dydaktyka szkoły wyższej i w bieżącym roku akademickim (2016/2017) skorzystały z tej możliwości cztery Wydziały: Biologii, Biotechnologii, Prawa i Administracji oraz Nauk Społecznych.

Doktoratorium nieznacznie różni się od Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych. Przede wszystkim treści omawiane na zajęciach skupiają się w większym stopniu na podstawowych umiejętnościach nauczycielskich, a w mniejszym – na nietypowych metodach, takich jak gamifikacja. Drugą ważną różnicą jest to, że prowadzenie zajęć dla doktorantów

jest wliczane do pensum prowadzących, dzięki czemu – w przeciwieństwie do aktywności w Laboratorium – otrzymują oni wynagrodzenie za swoją pracę.

PERSPEKTYWY I UPOWSZECHNIANIE TUTORINGU W UG

W związku z realizacją Projektu IQ i działaniami Centrum Tutorów UG dr Beata Karpińska-Musiał otrzymuje szereg zaproszeń od władz różnych uczelni w Polsce do udziału w rozmaitych seminariach i konferencjach związanych z promocją tutoringów jako opcji dla jakości kształcenia akademickiego. Są to między innymi:

1. Badanie pogłębione z ramienia FRSE z koordynatorami trzech projektów w UG na temat efektów i wpływu zrealizowanych projektów na bieżącą kondycję jednostki, jej kształcenie itp. Badanie jest w toku i na etapie opracowywania wyników, które złożą się na publikację w języku polskim oraz angielskim.
2. Zaproszenie do udziału i prezentacji efektów projektu oraz procesów wdrożeń tutoringów w UG podczas jednodniowego seminarium w Akademii Pedagogiki Specjalnej imienia Marii Grzegorzewskiej w Warszawie – 3 marca 2017.
3. Zaproszenie do udziału i prezentacji Projektu IQ na konferencji zamykającej alokację FSS w Rumunii, w Bukareszcie w dniach 23–24 marca 2017.
4. Zaproszenie do udziału w konferencji naukowo-badawczej (wygłoszenie wykładu), a także udziału w panelu na temat jakości dydaktyki akademickiej ze strony Wydziału Biologii UAM w Poznaniu – 7 kwietnia 2017.
5. Wizyta naukowo-badawcza w Instytucie Językoznawstwa UAM, podczas której w dwóch wykładach dla studentów i seminarium dla pracowników naukowo-dydaktycznych dr Karpińska-Musiał będzie nawiązywać do doświadczeń dydaktycznych naszych akademików – tutorów z UG i do efektów Projektu IQ – 18–23 kwietnia 2017.
6. Zaproszenie od prorektora ds. kształcenia i studentów, **prof. Ryszarda Koziółka** do udziału w jednym z cyklicznych Uniwersyteckich Spotkań Dydaktycznych na Uniwersytecie Śląskim – 8 maja 2017.
7. Zaproszenie do udziału w spotkaniu otwartym w Akademii imienia Jana Długosza w Częstochowie – spotkaniu z tutorami pracującymi tamże – 19 maja 2017.
8. Zaproszenie do udziału w IV Ogólnopolskim Kongresie Tutoringu w Warszawie (organizowanym przez Collegium Wratislaviense) – wystąpienie nawiązujące do obecnej działalności CT UG – 2–3 czerwca 2017.
9. Planowany udział dr Karpińskiej-Musiał w konferencji naukowej w Lizbonie w dniach 24–26 czerwca 2017, celem wygłoszenia referatu na podstawie badań z tego roku związanych ze wspomnianymi wizytami, a opartych na wywiadach pogłębionych z decydentami na temat obecnego stanu wdrożeń edukacji spersonalizowanej w największych placówkach uniwersyteckich w Polsce.

Warto dodać, że we wrześniu 2016 roku działania Centrum Tutorów oraz Laboratorium Inicjatyw Dydaktycznych zostały zaprezentowane przez dr Karpińską-Musiał oraz kierownika Biura Jakości Kształcenia UG, **mgr. Marcina Zielińskiego** na konferencji na temat kształcenia doktorantów „Ars Docendi” zorganizowanej w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Zupełnie nową, przyszłą odsłoną tutoringów akademickiego w UG, w nadchodzącym roku akademickim 2017/2018, ma szansę zostać kurs przygotowawczy dla studentów międzynarodowych zakwalifikowanych do studiowania na Pomorzu, zwany Gateway to Studies in Europe. Jest to unikalna inicjatywa International Office Uniwersytetu Gdańskiego, a dr Karpińska-Musiał została zaproszona do objęcia w niej funkcji Director of Gateway Course. Funkcja ta zobowiązuje do koordynacji pracy dziesięciu tutorów UG, którzy podejmą się kompleksowej opieki tutorskiej nad przybyłymi studentami. Koncepcja tutoringów kompleksowego, złożonego z opieki trzech rodzajów tutorów dla jednego studenta (akademickiego, rówieśniczego i korporacyjnego), stanowi unikatową innowację uniwersytetu, która już na etapie planowania budzi emocje i nadzieję na nowe możliwości wykorzystania tutoringów i wysokich kompetencji tutorów UG dla podnoszenia atrakcyjności kształcenia w UG.

MONIKA ROGO

„W świetle i cieniu idei pedagogicznych”

Anton Makarenko

W dniach 6–7 grudnia 2016 roku na Wydziale Nauk Społecznych odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „W świetle i cieniu idei pedagogicznych”. Spotkanie zorganizowane zostało przez Zakład Badań nad Dzieciństwem i Szkołą Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego, Wschodnioeuropejski Instytut Psychologiczny w Kijowie oraz Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. H. Skoworody w Perejasławiu Chmielnickim (Ukraina). W dyskusji wzięli udział polscy oraz zagraniczni goście – w szczególności badacze z bloku wschodniego – Ukrainy, Białorusi oraz Rosji. Wśród tych ostatnich znaleźli się nauczyciele akademicy oraz studenci z wymiany międzynarodowej Erasmus+, na co dzień związani z Uniwersytetem Przyjaźni Narodów w Moskwie.

WYBITNI, CHOĆ KONTROWERSYJNI PEDAGODZY

Pierwsze spotkanie z cyklu „W świetle i cieniu idei pedagogicznych” odbyło się dwa lata temu; wtedy pod lupą znalazł się dorobek pedagogiczny Jana Jakuba Rousseau. Tym razem debatę poświęcono ukraińskiemu pedagogowi Antonowi Makarence. – Cykl ma na celu wprowadzenie w idee pedagogiczne przez biografie oraz dorobek postaci, których teorie i poczynania do dziś budzą wiele kontrowersji. Zarówno praca Rousseau, jak i Makarenki budzi ambiwalentne uczucia. Obaj stanowili

jednak wyraz swojej epoki i zaliczani są do grona wybitnych pedagogów – mówiła we wprowadzeniu **prof. Dorota Klus-Stańska**, kierownik Zakładu Badań nad Dzieciństwem i Szkołą Instytutu Pedagogiki. – Centralną myśl pedagogiczną Makarenki wyznaczały kategorie wspólnoty. Jego praca obejmowała tereny biedy, gdzie szerzyła się przestępczość. To w takich warunkach narodziła się metoda zwana później „nowym wychowaniem”.

Podczas konferencji dyskutowano o wpływie Makarenki na kulturę oraz kształtowanie współczesnej myśli pedagogicznej. Analizowano różne aspekty jego

Fot. Wojciech Stegier

pracy. Zwracano również uwagę na to, co w życiorysie Makarenki budzi największe kontrowersje – jego silny związek z komunizmem.

PEDAGOGICZNE NATCHNIENIE UPARTYJNIONE

Jak wielokrotnie podkreślano w trakcie obrad, nie da się analizować i rozumieć Makarenki bez uwzględnienia kontekstu historycznego. Lata jego pracy przypadły na trudny okres w historii Rosji. I wojna światowa doprowadziła państwo do katastrofalnej sytuacji ekonomicznej, a następnie fali strajków, które ostatecznie doprowadziły do rewolucji. Ulice roiły się od osieroconych, żyjących w skrajnych warunkach dzieci, które często wchodziły na drogę przestępstwa. – *W sytuacji historycznego przełomu najważniejsze stało się przeżycie i zaadaptowanie do sytuacji. Metody zaproponowane przez Makarenkę mogły być uznane za kontrowersyjne, ale miały specyficzne cele. Można to nazwać pedagogiką przetrwania* – tłumaczyła **prof. Irina Manokha** ze Wschodnioeuropejskiego Instytutu Pedagogicznego na Ukrainie. Makarenko wierzył, że dzieci ulicy mają szansę na powrót do społeczeństwa, ponieważ „nie ma złej młodzieży, są tylko źli wychowawcy”.

Kiedy w latach 1920–1935 z inicjatywy Makarenki zaczęły powstawać ośrodki wychowawcze dla bezdomnej i wykolejonej młodzieży, kraj przechodził zmianę ustrojową. Nastąpił czas komunizmu, a idee socjalizmu szybko się rozprzestrzeniły. Także w pracach Makarenki da się wyczuć wpływ tej ideologii. Jego celem było włączenie wychowanków w formę działalności grupowej, zorganizowanej zgodnie z założeniami komunizmu – wspólnota miała odpowiadać na potrzeby społeczeństwa. Eksperyment wychowawczy Makarenki nieustannie się rozrastał, aż objął swoim zasięgiem setki wychowanków, którzy pod jego okiem zmieniali się z wyrzutek w zdyscyplinowaną i zmotywowaną do pracy młodzież.

W ŻYCIU TRZEBA DO CZEGOŚ DAŻYĆ

Pedagog wyrażał pogląd, że zakompleksiony i pozbawiony nadziei człowiek nie jest w stanie się prawidłowo rozwijać, a w życiu musi widzieć jakiś cel; coś radosnego, do czego można dążyć. Poczucie godności to najważniejszy komponent wychowania obywatelskiego Makarenki. – *Dla pedagogiki społecznej doświadczenia Makarenki mają ogromne znaczenie. Postulował o wychowanie odpowiedzialnej, pracowitej i działającej aktywnej osoby. Nawoływał do patriotyzmu i choć był to sowiecki patriotyzm, i Ukraińcom trudno zrozumieć postawę Makarenki – jego poglądy nie straciły na aktualności. Współczesna Ukraina stoi przed ogromnymi*

Fot. Wojciech Slegień

wyzwaniami i potrzebuje właśnie takich pewnych siebie, myślących pozytywnie i aktywnych obywateli – mówiła **prof. Zhanna Petrochko** z Instytutu Problemów Wychowania Ukraińskiej Akademii Nauk Pedagogicznych.

Mimo ścisłych powiązań z polityką, myśl Makarenki nie zamknęła się w czasie i przestrzeni, a jej elementy są stale obecne w dyskusji o pedagogice i edukacji. Optymizm oraz przekonanie, że w człowieku trzeba widzieć dobro, udowodniły, że potencjał i ludzka zdolność do przeobrażenia się są wręcz nieograniczone.

MONIKA LEWANDOWSKA-SKRZEK

Instytut Pedagogiki otwiera się na Wschód

PROJEKT MOBILNOŚCI ERASMUS+ Z KRAJAMI PARTNERSKIMI

Instytut Pedagogiki UG od kilku lat rozwija współpracę z uniwersytetami zza wschodniej granicy. Tym razem w ramach dofinansowania z programu Erasmus+ do Gdańska przyjechali nauczyciele i studenci z Rosji. Wzięli oni udział między innymi w grudniowej konferencji poświęconej pracy pedagoga Antona Makarenki i podczas przerwy w obradach w kilku zdaniach opowiedzieli nam o swoich wrażeniach z pobytu w Polsce

W październiku ubiegłego roku do Polski przyleciało pięcioro studentów z Rosji: **Nadezhda, Anastasia, Sabina, Sofia i Alexey**. Na co dzień studiują oni psychologię, dziennikarstwo oraz filozofię na Rosyjskim Uniwersytecie Przyjaźni Narodów (RUDN) w Moskwie, w naszym kraju przez trzy miesiące uczestniczyli w zajęciach prowadzonych w Instytucie Pedagogiki UG.

STUDENCI I ICH WRAŻENIA

W Polsce rosyjscy studenci byli po raz pierwszy i choć jesienna aura Gdańska nie bardzo przypadła im do gustu, samo miasto budziło pozytywne skojarzenia z St. Petersburgiem. Podobno trójmiejskie życie płynie wolniej niż w Moskwie, a sami Polacy cenią sobie spokój oraz czas na odpoczynek. Do tego okazali się bardziej otwarci, niż mówi stereotyp, a ostrzeżenia o rzekomej antypatii okazały się przesadzone. Polacy, według naszych gości, to ludzie początkowo trochę nieśmiali, ale zarazem przyjacielscy i pomocni. Jak można się było spodziewać, najlepszymi przykładami polskiej gościnności stali się opiekunowie studentów: **dr Wojciech Siegień** oraz **Magdalena Sawicz**.

Nauka naszego języka nie stanowiła dla rosyjskich studentów większego problemu. A co z pozostałymi zajęciami? – *Zaskoczyło nas, że sporo zajęć ma nietradycyjną formę. Mieliliśmy zajęcia z rękodzieła oraz takie, na których rozmawialiśmy o uczuciach albo medytowaliśmy. Do tego doszło sporo spotkań, gdzie swobodnie można przedstawiać swoją opinię. I tu właśnie warto wspomnieć, że rosyjscy studenci uwielbiają dyskutować. To dobra metoda do rozwinięcia swoich umiejętności – tak podsumowali naukę. Okazało się, że jest jednak jedno małe zastrzeżenie, które podzielają pewnie i inni studenci: wykłady mogłyby zaczynać się później...*

NAUCZYCIELE AKADEMICKY: Z MOSKWY DO GDAŃSKA I Z GDAŃSKA DO MOSKWY

Jednym z założeń programu Erasmus+ jest wymiana kadry akademickiej. Dla Instytutu Pedagogiki UG najcenniejsze w tym wypadku są kontakty z naukowcami pracującymi nad zagadnieniami szeroko rozumianego dzieciństwa oraz wczesnej edukacji. W efekcie w dniach 5–9 grudnia 2016 roku z Moskwy przyjechali

do nas nauczycielki akademickie z Katedry Psychologii i Pedagogiki Wydziału Filologicznego RUDN: **prof. Natalja B. Karabushchenko**, **doc. Nina L. Sungurowa**, **dr Zlata Boyko**, **dr Oksana W. Gorodecka** i **dr Olga K. Logvinova**. Prowadziły one zajęcia ze studentami oraz spotykały się z pracownikami Instytutu Pedagogiki.

W kwietniu, dzięki programowi Erasmus+ dla krajów partnerskich, RUDN odwiedzą nasi pracownicy naukowci: **prof. Maria Groenwald**, dr Wojciech Siegień i **dr Grażyna Szyling**.

Współpraca RUDN z Uniwersytetem Gdańskim rozpoczęła się prawie trzy lata temu i póki co nic nie zapowiada jej końca.

– Mamy już za sobą kilka wspólnie organizowanych konferencji, takich jak na przykład cykliczne spotkanie „Wysszaja szkoła, opyt, problemy, perspektywy”, które odbywało się w Moskwie. Kolejnym elementem są wspólne publikacje, wykłady dla studentów uczelni partnerskich, ale też konsultacje w sprawach badań naukowych – opowiadała podczas konferencji prof. Natalja

B. Karabushchenko, kierownik Katedry. – *Utrzymujemy stały kontakt z pracownikami UG i mamy zamiar kontynuować i rozwijać naszą naukową relację. Czekamy na kolejne programy oraz granty, by mnożyć wspólnie osiągnięcia.*

Wymiana studentów oraz kadry akademickiej z Federacji Rosyjskiej była możliwa dzięki finansowaniu uzyskanemu w konkursie zorganizowanym w 2015 roku w ramach programu Erasmus+ dla krajów partnerskich (poza Unią Europejską). Na realizację projektu przygotowanego przez dr. Wojciecha Siegień i dr Grażynę Szyling Narodowa Agencja Erasmus przyznała ponad 30 000 euro.

Kolejnym etapem współpracy jest budowanie przez Instytut Pedagogiki WNS UG nowych kontaktów partnerskich z uniwersytetami krajów Partnerstwa Wschodniego, w tym intensywne kontynuowanie nawiązanych już kontaktów z Instytutem Problemów Wychowania Ukraińskiej Akademii Nauk Pedagogicznych, East European Institute of Psychology w Kijowie oraz Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. H. Skoworody w Perejasławiu Chmielnickim.

MONIKA LEWANDOWSKA-SKRZEK

Fot. Wojciech Siegień

Korporacje przestrzegają prawa pracy

15 listopada 2016 roku na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Prawa Pracy pt. „Prawo pracy versus korporacyjność”. Wzięli w niej udział pracodawcy, związkowcy, przedstawiciele doktryny i studenci. O pomysł na spotkanie i samym spotkaniu zorganizowanym przy Katedrze Prawa Pracy UG rozmawialiśmy z przedstawicielami organizatorów: Michałem Gzowskim – przewodniczącym Rady Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji UG oraz Dorianem Lesnerem – przewodniczącym Koła Naukowego Prawa Pracy „Labor omnia vincit”

Fot. Michał Sempolowicz

Organizatorzy I Ogólnopolskiej Konferencji Prawa Pracy pt. „Prawo pracy versus korporacyjność”. Pierwszy od lewej: Michał Gzowski, trzeci od lewej: Dorian Lesner

■ Skąd pomysł, aby połączyć prawo pracy z korporacjami?

Dorian Lesner: Pomysł konferencji narodził się podczas debaty „Na trzy głosy” przeprowadzonej w Telewizji Polskiej Gdańsk. Uznaliśmy, że o prawie pracy należy więcej mówić, dlatego zdecydowaliśmy się, przy wsparciu Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji oraz Katedry Prawa Pracy, na zorganizowanie konferencji. Poświęciliśmy ją przestrzeganiu prawa pracy w korporacjach, to znaczy przedsiębiorstwach, które zatrudniają wielu pracowników. Przyjrzelśmy się, czy stosuje się tam minimalne standardy prawa pracy

oraz czy oferuje się pracownikom więcej, niż przewiduje kodeks pracy.

Michał Gzowski: Z prawem pracy spotykamy się na co dzień. Każdy z nas pracował, pracuje lub będzie pracować. W związku z tym każdy powinien też znać swoje prawa i obowiązki oraz wiedzieć, na co może sobie pozwolić względem pracodawcy, a na co pracodawca może sobie pozwolić względem niego. Bardzo dobrze, że świadomość prawa pracy wśród pracowników i pracodawców rośnie. To już nie są czasy, kiedy pracownik mógł być wyzyskiwany za niską pensję czy dyskryminowany. Kiedy pojawia się jakiś problem pra-

cowniczy, szuka się rozwiązania najkorzystniejszego dla obu stron.

■ Z kim mogli się spotkać słuchacze konferencji?

M.G.: Nasi goście reprezentowali największe korporacje w północnej Polsce i bez wahania mogą zapewnić, że są to przedsiębiorstwa, które stosują najwyższe standardy zatrudnienia, dbają o prawa socjalne pracowników i nawet po ustaniu stosunku pracy starają się, aby pracownicy mieli o nich pozytywne zdanie. Grupę LOTOS – partnera strategicznego konferencji – reprezentował **dr Paweł Pettke**, pełnomocnik do spraw przedstawicielstwa pracowniczego, który opowiedział nam o współpracy ze związkami zawodowymi. W LOTOSIE w ciągu ostatnich kilkunastu lat nie było ani jednego przypadku sporu zbiorowego, co jest ogromnym sukcesem przy tak dużej liczbie zatrudnionych pracowników. **Doktor Marta Zbucka** – szef Biura Zakupów Korporacyjnych w Grupie LOTOS – wytłumaczyła słuchaczom, czym jest łańcuch odpowiedzialności oraz w jaki sposób wpływa on na prawa pracowników. Swoją obecnością na konferencji zaszczylił nas **Mariusz Wiśniewski** – Head of Tricity Office w CBRE – największej na świecie firmie doradczącej i inwestującej w nieruchomości komercyjne, który opowiedział nam o kierunkach rozwoju największych korporacji, gdzie brak jest podziałów, a praca odbywa się wyłącznie w tak zwanym *open desk*. Pracodawców Pomorza reprezentował **Michał Maksymiuk** – kierownik zespołu programowego. O zarządzaniu korporacją w kontekście hasła „Ludzie

są w firmie dobrem najwyższym” opowiedziała **Irena Wróblak**, prezes Pomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych. Nie sposób nie wspomnieć też o pracownikach Katedry Prawa Pracy UG: **profesor Monice Tomaszewskiej**, która wygłosiła referat pod tytułem „Przyszłość prawa pracy i możliwość jego dostosowania do działalności korporacji”, oraz **Michale Szypniewskim**, który wygłosił prelekcję o tym, jak prawo pracy chroni pracodawcę.

■ Co Twoim zdaniem było szczególnie interesujące podczas spotkania?

M.G.: Wydaje mi się, że była to prezentacja najlepszych pracodawców w naszym regionie, głównie z Trójmiasta, którzy oferują najlepsze warunki zatrudnienia. Menedżerowie przybliżyli nam, jak wygląda praca w korporacjach, jak zarządza się zasobami ludzkimi. Wydarzenie skierowane było nie tylko do studentów, ale też do wielu grup społecznych, takich jak związki zawodowe, pracownicy czy pracodawcy. Uczestniczyła w nim również kadra naukowa. To był wielopoziomowy dialog wielu partnerów społecznych.

■ Jak podsumowałbyś spotkanie?

M.G.: Myślę, że trochę odczarowaliśmy stereotyp dotyczący korporacji. W społeczeństwie mówi się, że korporacje to nieustanny wyścig szczurów, złe warunki zatrudnienia, niskie pensje i wycisk pracowników, a my chcieliśmy pokazać, że jest wręcz przeciwnie. Prawo pracy w korporacjach jest przestrzegane,

Fot. Michał Sempotowicz

a nawet więcej: pracodawcy wykraczają poza nie, tworząc instytucje, które ułatwiają im dialog z pracownikiem i pomagają w poprawieniu warunków pracy. Podczas dyskusji wykształcił się pewien model nowoczesnego pracownika korporacji: jest to młoda osoba, która potrafi zorganizować swoje miejsce pracy, chce się uczyć i rozwijać, swobodnie komunikuje się ze swoimi współpracownikami oraz klientami. Każda taka osoba jest odpowiedzialna za określony zakres pracy. Proces decyzyjny jest bardzo zdecentralizowany, decyzje zapadają na każdym szczeblu korporacji. Najważniejsze jest, że pracownik nie pracuje po godzinach.

■ O co pytali studenci?

D.L.: To bardzo trudne pytanie. Nasi goście chcieli dowiedzieć się od prelegentów wielu rzeczy. To, co w sposób szczególny zapadło mi w pamięć, to pytania o kierunki rozwoju korporacji. Bardzo dużo pytań zadało doktor Marcie Zbuckiej, która opowiadała o wpływie odpowiedzialnego łańcucha dostaw na prawa pracowników w przedsiębiorstwie.

■ O jakiej pracy marzy student prawa?

M.G.: Na pewno część osób chciałaby pracować w renomowanej kancelarii prawniczej, ale nie tylko. Na kierunku prawo czy administracja wykształcona zostaje ważna umiejętność, a mianowicie krytyczne spojrzenie na wiele spraw. Chodzi o to, żeby ślepo nie wierzyć w to, co mówi się w mediach, czy w to, co powtarzają nasi znajomi. Mając takie podejście do życia, absolwent naszego wydziału może pracować nie

tylko w prawniczych zawodach, ale także jako manager, dziennikarz czy polityk. Absolwenci Wydziału Prawa i Administracji pracują we wszystkich prawniczych korporacjach i nie tylko. Znaleźć ich można w działach prawnych czy działach marketingu w wielu przedsiębiorstwach. Studenci są wszędzie. Często posiadają wysokie kwalifikacje, chcą się uczyć i realizują się na wielu płaszczyznach.

■ Jakie są zalety pracy w korporacji dla studenta?

D.L.: Chyba największą zaletą jest elastyczność. Studenci nie muszą spędzać w pracy pięciu dni w tygodniu, pracując po osiem godzin dziennie. Ich wymiar czasu pracy jest zazwyczaj zmniejszony. Wybierają sobie dni, w które mogą przyjść do pracy, i nie muszą przepracować całych ośmiu godzin. Mogą w tym czasie wyjść na zajęcia. Drugą zaletą jest zdobywanie doświadczenia. Będzie ono procentowało w przyszłości. To świetna okazja, żeby zatrzymać się w korporacji na dłużej.

Rynek pracy nieco się odwrócił. To nie jest tak, że pracodawcy wybierają pracowników, tak naprawdę to pracownicy ze względu na swoje wysokie kwalifikacje wybierają pracodawców.

Wybierają miejsce, gdzie zaoferowane zostaną im najlepsze warunki zatrudnienia. Obserwując najnowsze trendy, możemy zauważyć, że pracownicy chcą krótko pracować w jednym miejscu, nabrać tam jak najwięcej doświadczenia, skończyć wiele kursów i pójść dalej swoją ścieżką zawodową.

ROZMAWIAŁ MICHAŁ SEMPOŁOWICZ

Fot. Michał Sempołowicz

Najważniejsze są czytelne zasady awansu

ROZMOWA Z PROF. MONIKĄ TOMASZEWSKĄ Z KATEDRY PRAWA PRACY NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO

■ Jaką rolę odgrywają korporacje jako pracodawcy dla studentów?

Na to pytanie odpowiedź padła podczas konferencji zorganizowanej w dniu piętnastym listopada ubiegłego roku pod tytułem „Prawo pracy versus korporacyjność”. Konferencja przede wszystkim miała na celu przełamanie stereotypów, które krążą wokół korporacji, to jest postrzegania jej jako rozbudowanej struktury, gdzie zatracą się indywidualność i indywidualne podejście do pracownika. Korporacje w tym przypadku zaprezentowały swój ogromny potencjał i perspektywy rozwoju, które stwarzają osobom zatrudnionym. Tego nie można doświadczyć w inny sposób, jak tylko przez osobisty kontakt z menadżerami odpowiedzialnymi za sprawy organizacji pracy i zarządzania pracownikami. Korporacje – z uwagi na swój potencjał – umożliwiają pracownikom spełnianie swoich aspiracji, a przede wszystkim zdobycie praktyki na początku kariery zawodowej, co nie jest łatwe dla osób dopiero wchodzących

na rynek pracy, niedysponujących portfolio. Oferują również wiele form rozwoju personalnego i szkoleń, które dla osób rozpoczynających karierę wydają się o wiele cenniejsze aniżeli wysokość wynagrodzenia.

■ A jakie są zagrożenia?

Jeżeli chodzi o zagrożenia wynikające z pracy u dużych pracodawców, są one związane ze spłaszczeniem struktur organizacyjnych. Wszystko zależy jednak od sposobu i czytelności zasad promocji oraz awansu zawodowego, które obowiązują w danej korporacji. Im są one czytelniejsze i bardziej przestrzegane, tym łatwiej o stabilizację zatrudnienia i wyeliminowanie dużej rotacji pośród młodych pracowników. I odwrotnie, im mniej są one czytelne, tym gorzej o identyfikację pracowników z korporacją. W korporacjach o dużych i skomplikowanych strukturach takie ryzyko istnieje. Dlatego też ważne są przepływ informacji oraz komunikacja na każdym szczeblu organizacji, a zatem osób

Fot. Michał Sempolowicz

zarządzających z dyrektorami odpowiedzialnymi za oddziały, potem z kadrą kierowniczą odpowiedzialną za branżowe działy i kierowanie pracownikami i tak dalej. Wzajemna komunikacja i przepływ informacji składają się zarówno na sukces indywidualny pracowników zatrudnionych w korporacji, jak i samej korporacji.

■ Jak pani profesor ocenia znajomość prawa pracy przez studentów?

To pytanie można rozważyć w dwóch aspektach. Po pierwsze, znajomość prawa pracy na przedmiotowym egzaminie wypada bardzo różnie, głównie ze względu na obszerność materii. Jeżeli chodzi natomiast o znajomość prawa pracy jako gałęzi prawa, którą można wykorzystać w codziennym życiu, to studenci są tym żywo zainteresowani. Interesują się zatem prawem pracy w działaniu, praktycznymi jego aspektami, a także tym, co w prawie pracy jest najcenniejsze – umiejętnością wypośrodkowania równych interesów: pracownika z jednej oraz pracodawcy z drugiej strony. W tym względzie istotną rolę odrywają negocjacje, sztuka argumentacji i dialog pomiędzy pracownikami a pracodawcą. Tego nie można się nauczyć z podręczników, tego może nauczyć tylko praktyka.

Popularnym błędem jest stwierdzenie, że prawo pracy (na wzór prawa karnego) nakazuje rozstrzygać wszelkie wątpliwości na korzyść pracodawcy – takiej reguły w polskim prawie pracy nie ma.

■ Jakie kwestie podczas konferencji najbardziej interesowały studentów?

Studentów interesował w pierwszej kolejności dialog społeczny. Wydawało się im, że jest to zagadnienie jedynie książkowe, natomiast konferencja pokazała, że prowadzenie uczciwego dialogu społecznego jest jednak możliwe. Inną interesującą kwestią była podróż służbowa. Studenci byli żywo zainteresowani możliwością polecenia pracownikowi wykonania zadania służbowego w innej miejscowości, w której znajduje się siedziba pracodawcy (w ramach właśnie podróży służbowej), i ustaleniem diety za dobę podróży służbowej w krajach Europy Zachodniej w tej samej wysokości co w Polsce, to jest trzydziestu złotych. Trudno wyobrazić sobie egzystencję za mniej więcej siedem euro na dobę, a to rozwiązanie jest w zgodzie z prawem pracy.

■ Jakim zagadnieniem teraz zajmują się organizatorzy konferencji?

W tym miejscu przede wszystkim należy docenić studentów za inicjatywę i przygotowanie konferencji. Dalsze plany dotyczą debaty oksfordzkiej, planowanej na siedemnastego stycznia, na temat umów śmieciowych. W kręgach zainteresowania studentów są również prace legislacyjne nad nowym *Kodeksem pracy*.

ROZMAWIAŁ MICHAŁ SEMPOŁOWICZ

Fot. Michał Sempolowicz

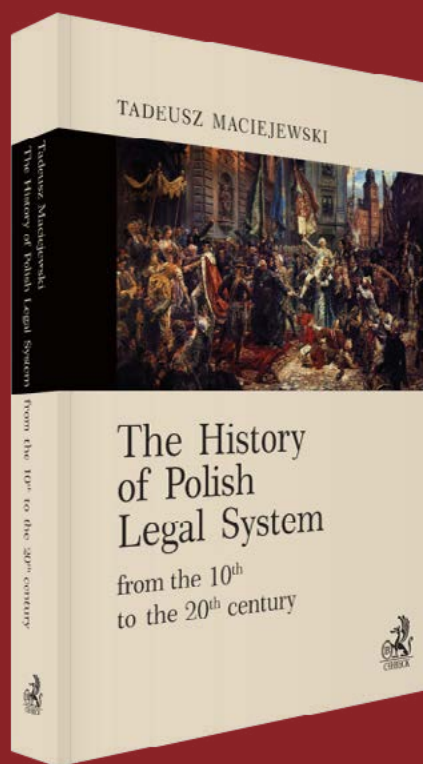
Anglojęzyczny podręcznik z zakresu historii prawa Polski prof. Tadeusza Maciejewskiego

Nakładem renomowanego Wydawnictwa C.H. Beck ukazała się książka kierownika Katedry Historii Prawa Uniwersytetu Gdańskiego **profesora Tadeusza Maciejewskiego** pt. *The History of Polish Legal System from the 10th to the 20th century*. Jest to pierwszy w Polsce podręcznik z zakresu historii prawa i ustroju Polski przeznaczony dla czytelników anglojęzycznych. Jak zaznaczył autor: „Napisaniu i wydaniu *The History of Polish* służyły od początku dwa cele [...]. Pierwszy był oczywisty, a mianowicie ogromna popularność studiów prawnych i duży wzrost liczby studentów podejmujących naukę prawa, a zwłaszcza jego historii, która znajduje się na pierwszym roku studiów prowadzonych zarówno w języku polskim, jak i angielskim, w tym uruchomionych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Właśnie tutaj jedynym źródłem wiedzy jest podręcznik. Większość ośrodków takie posiadało, ale wyłącznie w języku polskim [...]. Drugi łączy się z popularnością historii państwa i prawa poza granicami kraju. Tematyka „polska” dla zagranicznych historyków prawa była jak prawdziwa *terra incognita* (ziemia nieznana). O historii ustroju i prawa Polski w ogólności nie pisano bowiem wcale, co najwyżej w obcych językach ukazywały się przyczynki odnoszące się do wybranych instytucji”.

W ramach popularyzacji na forum europejskim, 12 października 2016 roku podręcznik został przedstawiony przez **profesora Dirka Heirbauta** (prezes Komisji Prawnej Królewskiej Belgijskiej Akademii Nauk) podczas posiedzenia Legal Affairs Committee of the European Parliament, które odbyło się w Brukseli. Jednocześnie Uniwersytet Gdański zgłosił kandydaturę prof. T. Maciejewskiego do Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w kategorii „autorstwo wybitnych i innowacyjnych podręczników akademickich”.

DOMINIK BIEŃ

„Napisaniu i wydaniu *The History of Polish* służyły od początku dwa cele [...]. Pierwszy był oczywisty, a mianowicie ogromna popularność studiów prawnych i duży wzrost liczby studentów podejmujących naukę prawa, a zwłaszcza jego historii [...]. Właśnie tutaj jedynym źródłem wiedzy jest podręcznik. Większość ośrodków takie posiadało, ale wyłącznie w języku polskim [...]. Drugi łączy się z popularnością historii państwa i prawa poza granicami kraju”.

Dzieje Wejherów oczami profesora Włodarskiego

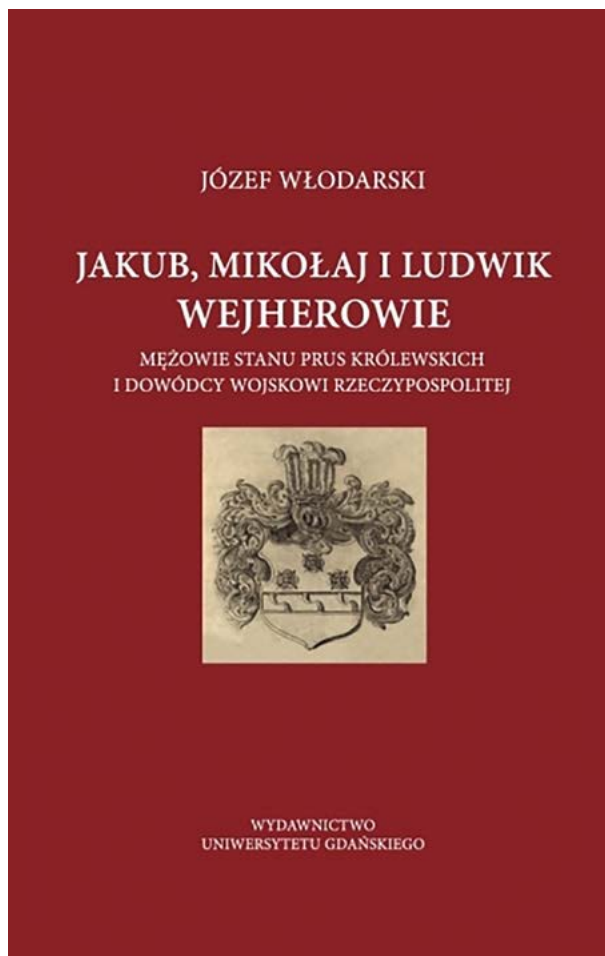
Nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego ukazała się najnowsza monografia **prof. Józefa Włodarskiego** pt. *Jakub, Mikołaj i Ludwik Wejherowie. Mężowie stanu Prus Królewskich i dowódcy wojskowi Rzeczypospolitej*. Jest to kolejne w ostatnim czasie studium, po opracowaniach dotyczących rodzin Konopackich, Wybickich, Piwnickich, Kruszyńskich czy Dorpowskich, wpisujące się w niezwykle ważne z punktu widzenia rodzimej historiografii badania nad dziejami pruskiej szlachty.

Książka prof. J. Włodarskiego poświęcona jest jednemu z najbardziej wpływowych rodów Prus Królewskich – Wejherom. W pierwszej połowie XVII wieku jego członkowie należeli do szlacheckiej elity prowincji, skupiając w swoich rękach najbardziej dochodowe królewszczyzny, ponad sto wsi i miasto prywatne (założone przez Jakuba Wejhera Wejherowo) oraz dostąpili najwyższych godności

i urzędów ziemskich, w tym wojewody, kasztelana oraz senatora. Dzięki temu wpisali się na stałe w dzieje nie tylko Prus, ale również Korony i Litwy. Wśród nich jedne z najważniejszych ról odegrali trzej ostatni przedstawiciele katolickiej linii rodu – Jakub, Mikołaj i Ludwik.

Monografię rozpoczynają rozważania na temat środowiska rodzinnego młodych Wejherów, ich edukacji oraz początków służby wojskowej. Jako potomkowie liczącej się rodziny po nauce w kraju udali się oni na zagraniczne peregrynacje do Bolonii, Padwy i Rzymu, gdzie przygotowywali się do udziału w życiu publicznym, a jednocześnie nawiązali przydatne w przyszłości kontakty z synami ówczesnej elity politycznej I Rzeczypospolitej. Po powrocie w 1625 roku Mikołaj objął należne mu po ojcu starostwo radzyńskie. Już rok później brał udział w wojnie o ujście Wisły (1626–1629), w której dowodził w walkach ze Szwedami w oddziałach Tomasza Zamoyskiego. Najstarszy z braci nie zdecydował się jednak na karierę wojskową, lecz poświęcił się służbie cywilnej, co ułatwiło stopniowe wprowadzanie w arkana lokalnej polityki oraz politycznych koneksji przez znajomego je doskonale stryja, wojewodę chełmińskiego, Melchiora Wejhera. W krótkim czasie kariera Mikołaja nabrała rozpędu; był posłem na Sejm, deputatem do Trybunału Skarbowego w Radomiu, uzyskał również ważne urzędy – wojewody malborskiego i chełmińskiego. Zmarł 9 lutego 1647 roku.

Nieco inaczej kształtowały się drogi życiowe Jakuba i Ludwika. Po studiach uniwersyteckich zdecydowali się oni na karierę wojskową. Pierwsze doświadczenie w sztuce wojennej zdobyli już w czasie wojny trzydziestoletniej (1618–1648), walcząc po stronie Ligi Katolickiej. W kolejnych latach brali udział między innymi w wojnie z Moskwą (1633–1634) oraz potopie szwedzkim (1655–1660). Jednocześnie, wzorem Mikołaja, młodszy Wejherowie angażowali się w życie polityczne. Jakub objął urząd wojewody malborskiego i chełmińskiego, Ludwik zaś wojewody pomorskiego. Ostatecznie Ludwik Wejher zmarł wskutek zarazy podczas oblężenia Malborka przez Szwedów w lutym 1656 roku, a Jakub rok później, po krótkiej chorobie, 20 lutego 1657 roku. Śmierć tego ostatniego zakończyła linię męską katolickich Wejherów.

5 grudnia 2016 roku i 22 lutego 2017 roku odbyły się uroczyste spotkania promocyjne książki **prof. Józefa Arno Włodarskiego** pt. *Jakub, Mikołaj i Ludwik Wejherowie. Mężowie stanu Prus Królewskich i dowódcy wojskowi Rzeczypospolitej*.

Pierwsze spotkanie miało miejsce w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie. W jego trakcie laudację na cześć autora książki wygłosił **prof. Andrzej Groth**, który podkreślił między innymi bogatą bazę źródłową pracy oraz zwrócił uwagę na role, które odegrali trzej ostatni przedstawiciele linii katolicko-rzucewskiej

rodu Wejherów nie tylko w Prusach, ale i w całej I Rzeczypospolitej. Podczas prezentacji książki głos zabrali także: Jego Magnificencja Rektor UG, **prof. Jerzy Piotr Gwizdała**, starosta powiatu wejherowskiego, **dr Gabriela Lisius**, prezydent Wejherowa, **Krzysztof Hildebrandt** oraz dyrektor Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego – **Joanna Kamień**. Autor książki otrzymał od władz Wejherowa Statuetkę Wejhera. Spotkanie prowadził dyrektor Muzeum **Tomasz Fopke**.

Drugie spotkanie odbyło się w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego.

Fot. Dominik Bień

Autorowi udało się przedstawić losy braci na tle epoki i jej wielu burzliwych wydarzeń. Jakub, Mikołaj i Ludwik zostali zaprezentowani jako członkowie stronnictwa proregalistycznego, wspierający w trudnych czasach monarchię, lecz gdy w grę wchodziły fundamentalne interesy prowincji, potrafiący również stanąć w ich obronie niezależnie od politycznych konsekwencji. Bez wątplenia czyniło ich to mężami stanu Prus Królewskich.

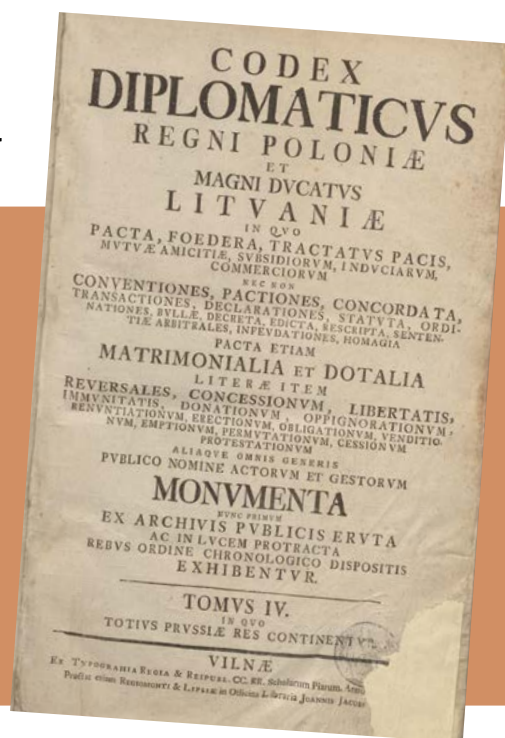
Za podsumowanie monografii może posłużyć *passus* z recenzji napisanej przez badacza dziejów

Prus Królewskich, **prof. Andrzeja Grotha**: „Podziw budzi obfitość wykorzystanych źródeł oraz znakomita ich interpretacja. [...] Na uwagę zasługuje kompleksowe ujęcie badanej problematyki. [...] Studium stanowi ogromne przedsięwzięcie badawcze i jest efektem rzetelnego wysiłku heurystycznego i konstrukcyjnego. Jestem głęboko przekonany, że na trwałe wejdzie do kanonu prac z zakresu postaw i działalności elit politycznych Prus Królewskich w XVII wieku”.

RED.

Edytorskie zasługi księdza Macieja Dogiela

Bohater niniejszego szkicu, ks. Maciej Dogiel (1715–1760), pijar, inicjując prace nad skodyfikowaniem dokumentów dyplomatycznych dawnej Rzeczypospolitej, postanowił pójść w ślady swego wielkiego współbrata zakonnego, ks. Stanisława Konarskiego, który zebrał prawo polskie w monumentalnym wydawnictwie *Volumina Legum*. Zarówno *Codex diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae...*, jak i kolejne wydawnictwo źródłowe: *Limites Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae* na zawsze utrwaliły zasługi księdza Dogiela na polu edytorstwa polskich źródeł historycznych

Wydawnictwa powyższe doskonale broniły – w obliczu ówczesnych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych – międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej i uzasadniały nienaruszalność jej granic. Oba zdobią półki zasobu starych druków Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego.

Z BIOGRAFII AUTORA

Był synem ziemi lidzkiej. Wszyscy biografowie jako miejsce jego urodzenia wymieniają wieś Gembule. Szkopuł w tym, że nazwy tej brak zarówno w *Słowniku Królestwa Polskiego...*, jak i w przedwojennym wykazie miejscowości II Rzeczypospolitej oraz w innych spisach. Prawdopodobnie było to zwyczajowe określenie okolicy czy też miejsca, gdzie znajdował się dom rodzinny Macieja Dogiela. Dominik, gdyż takie to imię otrzymał podczas chrztu świętego, był synem właścicieli niedużego majątku, pieczętujących się albo herbem Trzy Trąby, albo herbem Działosza (trwają spory na ten temat wśród biografów), plasujących się raczej w uboższej części rozgałęzionego rodu Dogielów.

Edukację rozpoczął w pijarskiej szkole siedmioklasowej w Szczuczynie. Po jej ukończeniu w roku 1730 wstąpił do zakonu pijarów i już jako Maciej od św. Dominika dalszą formację zakonną i wiedzę teologiczną nabył w Lubieszewie. Musiał być przykładnym zakon-

nikiem i wielce uzdolnionym studentem, skoro już po dwóch latach złożył profesję zakonną i otrzymał święcenia kapłańskie.

Początkowo pełnił funkcję nauczyciela w kolegium szczuczyńskim. Tam zwrócił na siebie uwagę ówczesnego właściciela Szczuczyna, starosty lidzkiego, późniejszego marszałka litewskiego, Józefa Scipio del Campo (+ 1743), który poprosił młodego pijara o pełnienie na jego dworze funkcji teologa (spowiednika), powierzając mu zarazem edukację swojego jedyne- go syna Ignacego (po 1728–1791). Z biegiem czasu ks. Maciej stał się również sekretarzem, a później – powiernikiem starosty w kwestiach majątkowych. Tak więc początkowo czysto formalna relacja przybrała charakter więzi przyjacielskiej i to zarówno z marszałkiem, jak i z jego synem, Ignacym.

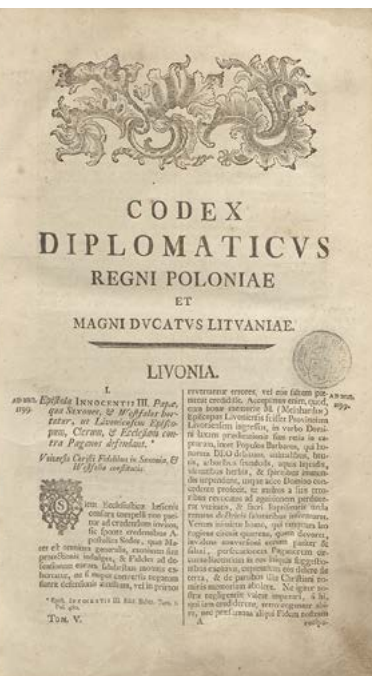
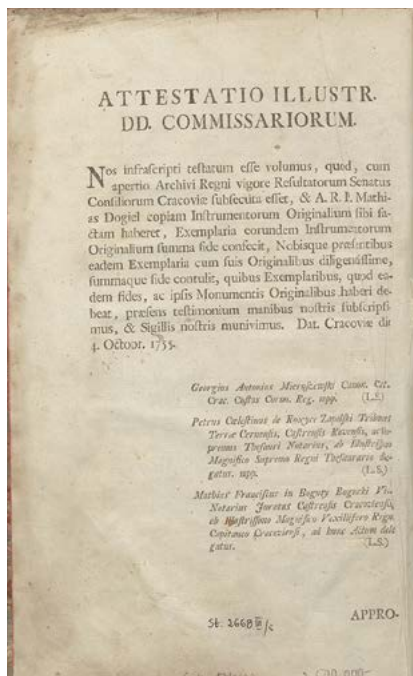
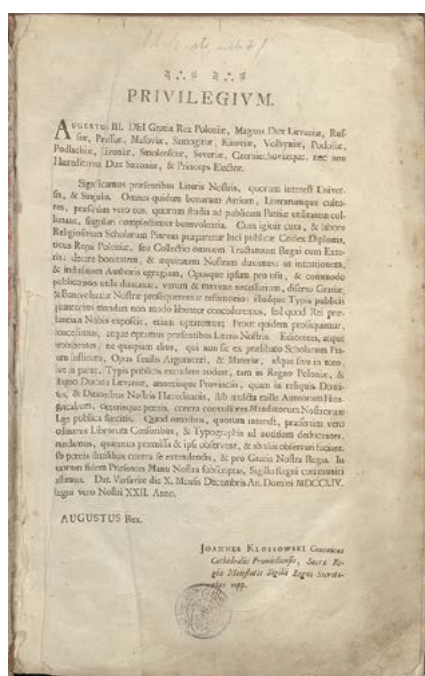
W roku 1736 ks. Maciej Dogiel został skierowany do kolegium pijarskiego w Wilnie, gdzie wykładał syntaksę i inne dyscypliny gramatyki, a następnie poetykę. W roku 1740 w drukarni jezuickiej w Wilnie został wyłoczony jego debiut poetycki pt. *Arcus triumphalis in ducali domus Oginsciana...* Był to panegiryk napisany na cześć księcia Tadeusza Franciszka Ogińskiego, na pamiątkę objęcia przez niego starostwa oszmiańskiego; swoiste podziękowanie rodowi Ogińskich za przekazanie na rzecz pijarów wileńskich dochodów z folwarku Soboliszki.

Rok 1743 to rok śmierci marszałka Scipio del Campo. W zapisie testamentalnym powierzył on ks. Dogielowi opiekę na edukacją swego syna Ignacego, dla którego – mimo jego młodego wieku – wystarczył się o urząd starosty ludzkiego. Na mocy tego zapisu, mimo sprzeciwu części rodziny, ks. Maciej wywiózł w styczniu 1745 roku swego podopiecznego do Lipska na studia. Z Lipska przenieśli się do Paryża, gdzie obaj kontynuowali naukę. Książd Maciej, podczas gdy jego wychowanek studiował języki oraz uczył się prawa i krasnomówstwa, pogłębiał swoją wiedzę z zakresu filozofii, matematyki, prawa i historii. Już wówczas bowiem powziął zamiysł opracowania wydawnictwa źródłowego obejmującego całościowy rozwój stosunków dyplomatycznych Rzeczypospolitej i – korzystając zwłaszcza z bogatych zasobów bibliotek paryskich – zaczął gromadzić ku temu materiały. Impulsem do tych działań było monumentalne wydawnictwo zbioru prawa polskiego, opracowane i wydane przez jego wielkiego współbrata w zakonie, ks. Stanisława Konarskiego (1700–1773).

Po powrocie do kraju ks. Maciej przez pewien czas pełnił funkcję teologa i archiwisty na dworze Ignacego Scipio del Campo i prowadził jednocześnie administrację majątku. Nie zaniebawił jednak studiów i badań naukowych, zwłaszcza w kontekście zamierzenia opracowania polskiego kodeksu dyplomatycznego. Związał się wówczas też ściśle z warszawskim środowiskiem

naukowym, skupionym wokół otwartej w roku 1747 publicznej biblioteki braci biskupów Józefa Andrzeja (1702–1774) i Andrzeja Stanisława (1695–1758) Załuskich, korzystając obficie ze zgromadzonych tam zbiorów. W tym czasie opracował konspekt planowanego wydawnictwa, który to za pośrednictwem życzliwego ks. Dogielowi wielkiego kanclerza litewskiego, Michała Fryderyka Czartoryskiego (1696–1775), udało się przedstawić królowi Augustowi III (1696–1763). Monarcha niezwykle przychylnie odniósł się do przedstawionego mu projektu. Skutek był taki, iż ks. Maciej obdarzony tytułem pośa Rzeczypospolitej i Senatu oraz wyposażony w listy polecające udał się w roku 1748 do Francji, Holandii i krajów Rzeszy celem gromadzenia materiałów do kodeksu. Dzięki kanclerzowi Michałowi uzyskał też dostęp do metryki koronnej i litewskiej. Również bardzo pomocne, zwłaszcza do opracowania – przy okazji prac nad kodeksem – drugiego zbioru dokumentów dotyczących granic Rzeczypospolitej, okazały się obfite zbiory archiwum Jabłonowskich w Lachowicach, dokąd zaprosił ks. Macieja książę Józef Aleksander Jabłonowski (1711–1777).

Wyników powyższych prac omal nie zniszczył pożar, który wybuchł w warszawskim domu ks. Dogiela. Na szczęście jednak tylko część zebranego materiału uległa zniszczeniu. Uczonemu pijarowi natychmiast przyszli z pomocą – ułatwiając dostęp do archiwów państwo-

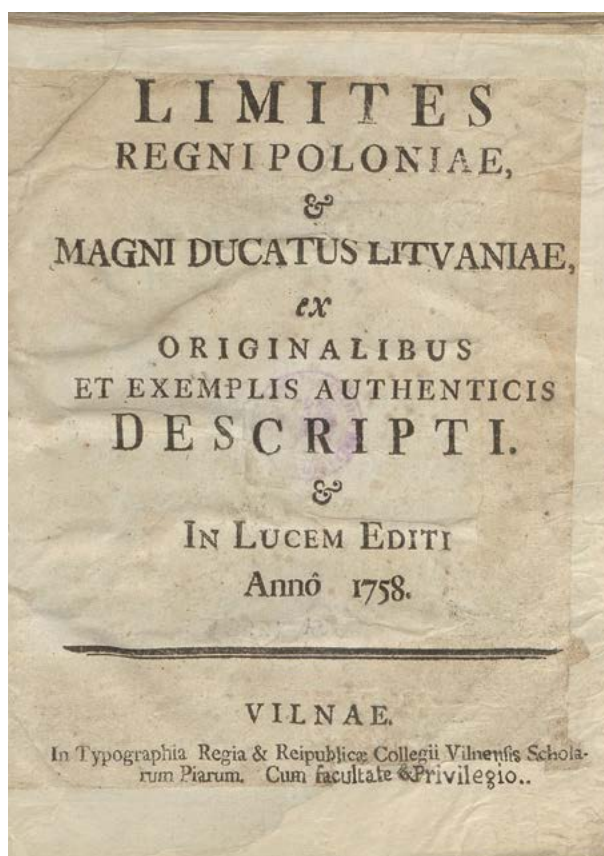
wych oraz udostępniając swoje zbiory archiwalne i posiadane odpisy z archiwów obcych – kanclerz Michał Czartoryski, podkanclerzy koronny Michał Wodzicki (1687–1764), bp kujawski Antoni Sebastian Dembowski (1682–1763) i wspomniany już wyżej bp kijowski Józef Andrzej Załuski. Dzięki zaś wstawiennictwu kanclerza Jana Małachowskiego (1698–1762) oraz podskarbiego Karola Józefa Hiacynta Sedlnickiego ks. Maciej uzyskał przywilej królewski na wyłączność publikacji przygotowywanego kodeksu oraz dostęp do archiwum koronnego krakowskiego i archiwum koronnego warszawskiego. Również wojewoda wileński i hetman wielki litewski Michał Kazimierz Radziwiłł (1702–1762) udostępnił zasoby archiwum Wielkiego Księstwa Litewskiego, przechowywane w Nieświeżu. Prymas Adam Komorowski (1699–1759) pomógł mu zaś w uzyskaniu dotacji na wydawnictwo ze skarbcza koronnego w kwocie 2000 zł.

Początek lat pięćdziesiątych XVIII wieku, poza intensyfikacją prac nad dziełem życia ks. Dogiela, to również okres jego wzmoczonej działalności na niwie edukacyjnej i wydawniczej. Ksiądz Maciej był asystentem prowincjalnym, a później rektorem pijarskiego Collegium Nobilium w Wilnie, które założył na bazie

dawnego kolegium na wzór kolegium warszawskiego, przy wsparciu i wydatnej pomocy ks. Stanisława Konarskiego. Ksiądz Maciej Dogiel był bowiem głównym realizatorem reform późniejszego posiadacza medalu „Sapere auso” na terenie prowincji litewskiej, w całym Wielkim Księstwie. Doprowadził również do zakończenia ostrego konfliktu z zakonem jezuitów, którzy usiłowali usunąć z Wilna kolegium pijarskie. Zreformowane kolegium wileńskie umieścić w nabytym do tego celu dawnym pałacu Słuszków w Wilnie. Szkoła została wyposażona w znakomitą bibliotekę.

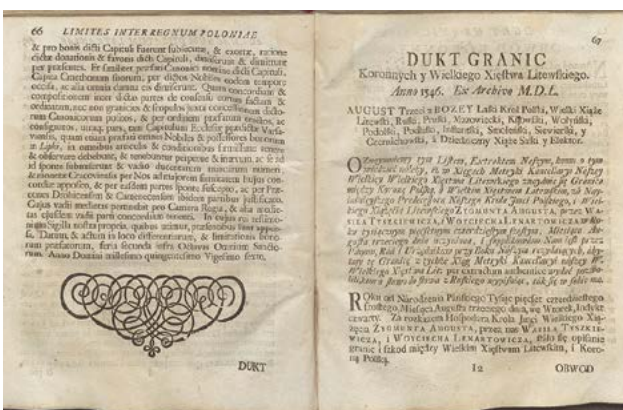
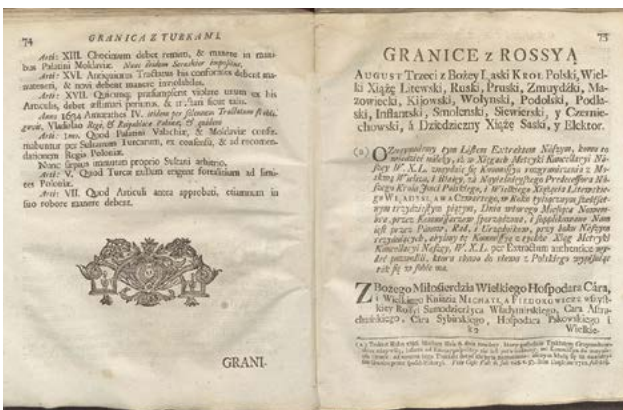
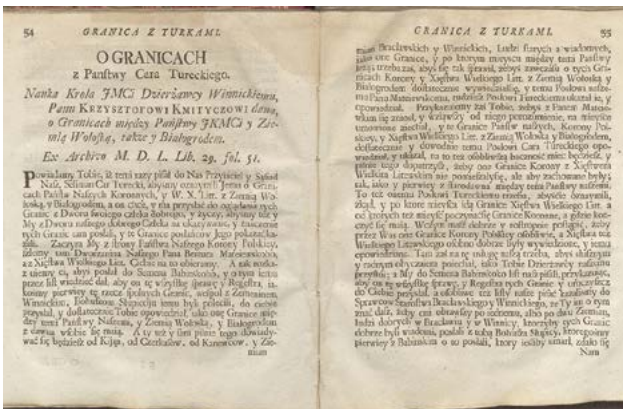
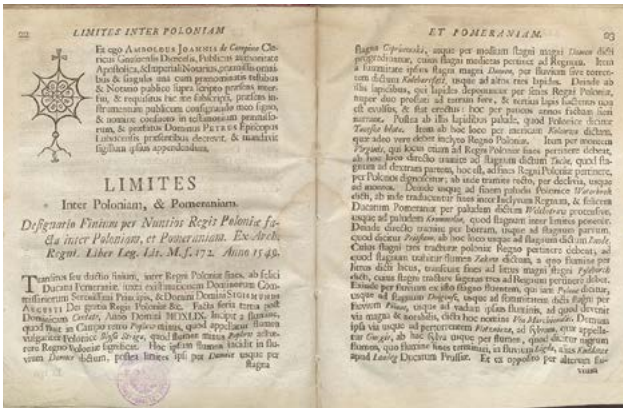
Drugim wielkim dziełem organizacyjnym ks. Macieja Dogiela było założenie nowoczesnej drukarni w Wilnie, która z powodzeniem konkurowała z istniejącą wcześniej drukarnią jezuicką. W intencji założyciela drukarnia miała zaspokajać potrzeby wydawnicze nie tylko zakonu pijarów, ale także służyć całej Rzeczypospolitej. Stąd też specjalny przywilej królewski i tytuł *Typographia Regia et Reipublicae CC. RR. Scholarum Piarum*. Czcionkami tej drukarni zostały wytłoczone trzy tomy *Codex Diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae*: pierwszy (1758), piąty (1759) oraz czwarty (1764 – już po śmierci autora).

W tym samym roku, co tom pierwszy, również w tejże drukarni ukazało się drugie wielkie dzieło dokumentarne, opracowane przez ks. Macieja Dogiela, zawierające zbiór konwencji granicznych Rzeczypospolitej *Limites Regni Poloniae*. Nie było dane jednak autorowi osobiście dokończyć swego dzieła. Wycieńczony kłopotami wydawniczymi i chorobą zmarł nagle w Warszawie w roku 1760, w wieku lat czterdziestu pięciu. Czwarty tom *Kodeksu* wydali już w roku 1764 jego współbracia zakonni, zaś pozostałe tomy – w całości lub częściowo przygotowane do druku – w postaci rękopiśmiennej znajdują się dzisiaj w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie

DOGIELIANA W ZBIORACH BIBLIOTEKI UG

Oba wspomniane wyżej edytorskie przedsięwzięcia ks. Macieja Dogiela zdobią dzisiaj półki księgozbioru starodruków naszej biblioteki uczelnianej. Z trzech wydanych są dwa (czwarty i piąty) tomy *Codex Diplomaticus Regni Poloniae in quo pacta, foedera, tractatus pacis, mutuae amicitiae, subsidiorum, induciarum, commerciorum nec non conventiones, pactiones, concordata, transactiones, declarationes, statuta, ordinationes,*

bullae, decreta, dicta, rescripta, sententiae arbitrales, infestationes, homagia, pacta etiam matrimonialia et dotalia... aliaque omnis generis publico nomine actorum et gestorum monumenta nunc primum ex archivis publicis eruta ac in lucem protracta rebus ordine chronologico dispositis exhibentur. Oba w formacie folio, opaste, każdy liczący ponad pięćset stron. Tom piąty, każdy wydał jeszcze ks. Maciej za swego życia, zawiera dokumenty dotyczące Inflant, Kurlandii i Żmudzi. Wolumin jest oprawny w biały pergamin, będący pierwotnie oprawą z XVII-wiecznego dzieła E. Spanhemiusa *Dissertationes de praestantia et usu numismatum antiquorum*, o czym świadczy napis wytoczony na grzbiecie E. Spanhemius. *De usu praest. numism. T.I.* Można w tym miejscu za znaną łacińską sentencją powiedzieć: *Habent sua fata libelli...*

Tom czwarty posiadającego kodeksu ks. Dogiela dotyczy szeroko pojętych – według ówczesnego stanu państwa – Prus i obejmuje zarówno dawne państwo krzyżackie, jak też późniejsze Prusy Książęce. Zachowała się – aczkolwiek trochę sfatygowana – jego oryginalna oprawa skórzana z pięknymi tłoczeniami na grzbiecie. W obu tomach zastosowano druk dwuszpaltowy, odznaczający się kunsztem z ozdobnikami w postaci winiet i inicjałów.

Drugim dogielianum w zbiorach BUG jest omówiony już wyżej zbiór dokumentów dotyczących granic ówczesnej Rzeczypospolitej na przestrzeni jej dziejów: *Limites Regni Poloniae et Magni Ducatus Lituaniae et originalibus et exemplis authenticis descripti et in lucem editi Anno 1758.* Jest to pierwszy produkt wileńskiej drukarni pijarskiej, kierowanej przez ks. Dogiela. Znajdują się w nim teksty różnorodnych konwencji i opisów granic Rzeczypospolitej ze krajami Marchii Brandenburskiej, księstwami Pomorza i Śląska, Turcją, Rosją, a także wewnątrznych rozgraniczeń w obrębie Rzeczypospolitej między Koroną a Wielkim Księstwem Litewskim. Brak jest niestety oryginalnej oprawy, ale zgrab książka jest zachowany w stanie dość dobrym. Od strony edytorskiej zbiór został wydany niezwykle starannie, błądząca czcionką z zastosowaniem ozdobnych winiet i inicjałów.

CYMELIA BIBLIOTEKI UG

ANTONI KAKAREKO

Nowe władze Stowarzyszenia Absolwentów WSHM, WSE i WE UG

Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Absolwentów Wyższej Szkoły Handlu Morskiego w Sopocie, Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie i Wydziałów Ekonomicznych Uniwersytetu Gdańskiego udzieliło absolutorium dotychczasowemu Zarządowi Stowarzyszenia i wybrało nowe władze

Wspólna fotografia przedstawicieli Stowarzyszenia Absolwentów WSHM, WSE i WE UG oraz członków studenckich kół naukowych po spotkaniu podsumowującym organizację Zjazdu 70-lecia

W nowym Zarządzie znaleźli się tegoroczni absolwenci uczelni, co jest odzwierciedleniem zadania, które postawiła sobie organizacja – zainteresowania działalnością w Stowarzyszeniu młodszych roczników.

– *Jeżeli porównamy skład uczestników spotkań Stowarzyszenia Absolwentów sprzed trzech lat i obecnie, to można zauważyć, że dokonana się zmiana pokoleniowa – mówi prezes Romuald Meyer. – Wtedy dominowali absolwenci szkół będących poprzedniczkami Uniwersytetu Gdańskiego. Teraz większość z nas to już absolwenci UG. Ciągłe jednak zbyt mało w naszym gronie jest osób kończących uczelnię po roku dwutysięcznym.*

Pierwsze działania w kierunku rozpropagowania wśród obecnych studentów idei współpracy z uczelnią już po ukończeniu studiów podjęto podczas przygotowań do Zjazdu 70-lecia, który został zorganizowany w czerwcu 2016 roku. Rozpoczęto wówczas współpracę ze studenckimi kołami naukowymi, które funkcjonują na Wydziale Ekonomicznym i Wydziale Zarządzania UG. Koła nie tylko zaangażowały się w organizację Zjazdu, ale także zaprezentowały się gościom

Zjazdu, a ich przedstawiciele brali udział w debacie, którą poprowadził były premier **Jan Krzysztof Bielecki**. Efektem tej współpracy jest zaangażowanie się tegorocznych absolwentów UG w pracę Stowarzyszenia i wybór ich do Zarządu Stowarzyszenia. Są to: **mgr Paweł Kowalski**, który będzie odpowiadał za stronę internetową Stowarzyszenia, patronaty i współpracę z kołami naukowymi, i **mgr Katarzyna Wielgomas**, która będzie koordynowała pracę kół terenowych Stowarzyszenia, spotkania i zjazdy absolwentów.

Do Zarządu Stowarzyszenia został wybrany także **dr Jacek Maślankowski**, adiunkt w Katedrze Informatyki Ekonomicznej Wydziału Zarządzania UG, którego zainteresowania naukowe skupiają się wokół szeroko pojętych zastosowań baz danych, w tym hurtowni danych, oprogramowania Business Intelligence oraz Big Data. W zakresie dydaktyki prowadzi on przedmioty związane z bazami danych, biznesowymi systemami analitycznymi oraz zastosowaniem narzędzi Big Data w biznesie. W Stowarzyszeniu będzie odpowiadał za organizację działalności gospodarczej i comiesięcznych spotkań w Sopocie. Ostatnim z członków Zarządu został **mgr Maciej Goniszewski**, dziennikarz ekonomiczny, były redaktor naczelny „Gazety Bankowej”, a obecnie pracownik Uniwersytetu Gdańskiego kierujący pracą uniwersyteckiej rozgłośni – Radia MORS. Do jego zadań będzie należało promowanie działalności Stowarzyszenia w mediach. Prezesem Zarządu pozostał **mgr Romuald Meyer**, który, przyjmując wybór, zastrzegł sobie możliwość rezygnacji z funkcji po roku jej sprawowania.

Walne Zgromadzenie Członków 9 grudnia wybrało także członków pozostałych organów Stowarzyszenia. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: **mgr Wandę Dobrowolską-Parfieńczyk** (przewodnicząca), **mgr Barbarę Olszewską-Dreger** oraz **mgr Krystynę Żuk**. Do Sądu Koleżeńskiego wybrano: **mgr Krystynę Delebis-Kwokę**, **prof. Dariusza Filara**, **mgr. Janusza Jarosińskiego**, **prof. Jerzego Młynarczyka** (przewodniczący) i **mgr. Jana Szurka**.

Dyrektorem Biura Stowarzyszenia pozostała **mgr Elżbieta Przybylska**, która prowadzi ewidencję członków, księgowość i sprawozdawczość Stowarzyszenia oraz zbiera składki.

– *Dziękuję wszystkim członkom ustępującym władz za owocną pracę w minionej kadencji. Jestem przekonany, że możemy liczyć na wasze dalsze zaangażowanie w projekty, które zamierzamy realizować dla dobra wspólnego* – podsumowywał Walne Zgromadzenie Romuald Meyer.

Wśród zadań, które stawia sobie Stowarzyszenie na najbliższe lata, jest wsparcie Uniwersytetu Gdańskiego w organizacji jubileuszu 50-lecia istnienia uczelni (w 2020 roku), zacieśnienie współpracy z innymi stowarzyszeniami absolwentów UG, rozpoczęcie wydawania karty absolwenta, która uprawniałaby do korzystania z promocyjnych cen w instytucjach współpracujących ze Stowarzyszeniem i Uczelnią. Stowarzyszenie chce też intensywniej niż dotychczas promować się wśród studentów UG.

MACIEJ GONISZEWSKI

Świąteczne spotkanie absolwentów UG w Warszawie

15 grudnia 2016 roku w świątecznie udekorowanej kawiarni „Cafe Zamek” w Zamku Królewskim odbyło się spotkanie członków Warszawskiego Koła Stowarzyszenia Absolwentów WSHM, WSE i Wydziałów Ekonomicznych UG

Na początku przewodniczący Warszawskiego Koła Stowarzyszenia **Michał Korkozowicz** przekazał przybyłym na spotkanie serdeczne pozdrowienia i życzenia świąteczne od trzech osób, które nie mogły w nim uczestniczyć: koleżanki **Hanny Porczyńskiej-Szarpak**, kolegi **Mirosława Ziemby** i kolegi **Mariana Rusaka**. Następnie głos zabrał prezes Stowarzyszenia **Romuald Meyer**, który omówił przebieg czerwcowego Zjazdu 70-lecia, podkreślając, iż był to niewątpliwym sukces i dowód żywotności Stowarzyszenia. Romuald Meyer scharakteryzował także rezultaty niedawnego Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia, które odbyło się 9 grudnia 2016 roku w Sopocie, i przedstawił skład nowego Zarządu oraz zamierzenia i plany na najbliższy rok.

W trakcie spotkania miała miejsce bardzo miła uroczystość. Prezes Romuald Meyer wręczył Medale 70-lecia Sopockiego Ośrodka Nauk Ekonomicznych 1946–2016 koledze **Piotrowi Widymowskiemu**, absolwentowi Wyższej Szkoły Handlu Morskiego, i koledze ambasadorowi **Stanisławowi Cioskowi**, absolwentowi Wyższej Szkoły Ekonomicznej.

W dalszej części, w miłej koleżeńskej atmosferze, uczestnicy wspominali osoby o szczególnych zasługach dla Sopockiego Ośrodka Nauk Ekonomicznych (SONE) oraz zapamiętane epizody z różnych okresów jego istnienia. Inspiracją do tej wymiany zdań była

książka **prof. Jana Głuchowskiego** pt.: *Moje studia. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie 1957–1962*, którą otrzymali wszyscy uczestnicy Zjazdu 70-lecia.

Rozmawiano też o przyszłości i potrzebie nadania uroczystego charakteru obchodom 50-lecia powstania Uniwersytetu Gdańskiego oraz uwzględnienia absolwentów tej uczelni w programie tego jubileuszu.

Zgodnie z tradycją, na zakończenie spotkania członkowie Stowarzyszenia złożyli sobie wzajemnie życzenia świąteczne i noworoczne. Następne spotkanie Koła odbędzie się wiosną tego roku.

MICHAŁ KORKOZOWICZ

Ogólnopolska Kampania Antyplagiatowa

„Nie kombinuj, studiuj!”

Parlament Studentów Uniwersytetu Gdańskiego włączył się w promocję Ogólnopolskiej Kampanii Antyplagiatowej „Nie kombinuj, studiuj!” (<http://nks.edu.pl>), której organizatorem jest Forum Uniwersytetów Polskich. Głównym założeniem projektu jest dbałość o jakość kształcenia i etykę studiowania na polskich uczelniach. Kampania ma na celu przede wszystkim zapoznanie studentów z tematyką ochrony własności intelektualnej i konsekwencjami związanymi z popełnieniem plagiatu. Poniżej publikujemy dwa teksty dotyczące różnych aspektów tego zagadnienia

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA I KARNA STUDENTÓW Z TYTUŁU PLAGIATU

Plagiat staje się z roku na rok coraz bardziej powszechny, szczególnie wśród studentów. Często jesteśmy świadkami doniesień medialnych na temat ukarania studentów z tego tytułu. Niewiele osób zdaje sobie jednak sprawę, jakie konsekwencje może przynieść takie zachowanie. Lektura niniejszego artykułu pozwoli zaznajomić się z przepisami dotyczącymi odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej studentów, którzy dopuścili się plagiatu.

Na wstępie rozważań należy poszukać odpowiedzi na pytanie, czym tak właściwie jest plagiat i jakie są jego rodzaje. Niestety, zarówno w *Ustawie z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym*, jak i *Ustawie z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych* nie znajdziemy definicji legalnej tego pojęcia. Jak twierdzi się w literaturze, w przypadku plagiatu chodzi o bezprawne przywłaszczenie (przypisanie sobie) autorstwa lub współautorstwa całości bądź części cudzego, prawnie chronionego dobra intelektualnego, a w szczególności utworu¹. W doktrynie wyróżniamy plagiat jawny i plagiat ukryty. Plagiat jawny to przejęcie całości lub fragmentu cudzego utworu i opatrzenie go własnym nazwiskiem². Z plagiatem ukrytym mamy do czynienia wtedy, gdy dana osoba bez podania źródła i autora przejmuje fragmenty z cudzego utworu, a następnie „wplata” je do własnego opracowania³.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym* studenci za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną przed komisją dyscyplinarną albo przed sądem koleżeńskim samorządu studenckiego. Studentom mogą zostać wymierzone kary, których katalog zamknięty znajduje się

w ustawie. Są to: upomnienie, nagana, nagana z ostrzeżeniem, zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku oraz wydalenie z uczelni. W przypadku, gdy student podejrzany jest o popełnienie plagiatu, rektor musi niezwłocznie polecić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. W razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez studenta przestępstwa rektor ma także możliwość zawieszenia studenta w jego prawach do czasu wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną. Bardzo ważne jest to, iż zgodnie z ustawą nie stosuje się przedawnienia w odniesieniu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec studenta, któremu zarzuca się popełnienie plagiatu. Jak słusznie zauważa się w literaturze, jeżeli dopuszczenie się plagiatu zostało potwierdzone po zakończeniu studiów, właściwy organ podejmuje decyzje o nieważności postępowania w sprawie przyznania tytułu zawodowego⁴.

Studenci z tytułu plagiatu ponoszą także odpowiedzialność karną. Przepisy karne znajdują się w *Ustawie z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych*. Za przywłaszczenie sobie autorstwa lub wprowadzenie w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu grozi grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3. „Tej samej karze podlega ten, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór [...]”. Przystępstwo to ma charakter bezskutkowy i jest popełniane w chwili ukończenia samego czynu zabronionego⁵. Przystępstwo przywłaszczenia autorstwa może być popełnione wyłącznie z działania, z zamiarem bezpośrednim⁶.

Studenci powinni zdawać sobie sprawę z faktu, iż popełnienie plagiatu to przestępstwo i w związku z tym mogą

¹ A. Szewc, *Plagiat*, MoP Nr 2/1996, s. 44 za: Z. Cwiąkałski, *Odpowiedzialność karna*, (w:) *Prawo autorskie i prawa pokrewne komentarz*, Zakamycze 2005, s. 806.

² Radosław Zenderowski, *Plagiat. Istota – rodzaje – skutki*, <http://www.zenderowski.republika.pl/plagiat.pdf> (dostęp: 07.12.2016).

³ Ibidem.

⁴ A. Domańska-Baer, A. Suchoń (red.), *Ochrona własności intelektualnej – wybrane zagadnienia prawne*, Poznań 2013, s. 71.

⁵ Z. Cwiąkałski, *Odpowiedzialność karna*, (w:) *Prawo autorskie...*, op. cit., s. 804.

⁶ Ibidem, s. 809.

ponosić odpowiedzialność dyscyplinarną i karą z tego tytułu. Konsekwencje nieodpowiedzialnego zachowania i przypisania sobie autorstwa cudzego utworu mogą być daleko idące. Zdarza się, iż studentom, którzy dopuszczają się plagiatu, wymierzana jest kara wydalenia z uczelni. Każdy indywidualnie powinien zadać sobie pytanie, czy warto to robić. Odpowiedź wydaje się być oczywista.

WOJCIECH KIELBAŚIŃSKI
UNIwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZLECENIE ZDANIA EGZAMINU OSOBIE TRZECIEJ

Studia to intensywny czas w życiu każdego, kto się ich podejmie. Szereg obowiązków związanych z naszymi zainteresowaniami, na przykład działalność w kołach naukowych czy też pierwsza praca zarobkowa, sprawia, że czasem może zabraknąć czasu na to, co w tym okresie najważniejsze – na naukę. Częste są sytuacje, kiedy studenci z braku czasu lub chęci zarobienia dodatkowych pieniędzy opuszczają zajęcia, na które są zarejestrowani. Skutkiem tego, przez brak kontaktu z materiałem przedmiotową, jest brak odpowiednich notatek, czyli jednego z najważniejszych źródeł wiedzy, jeżeli chodzi o naukę do egzaminu. Taka sytuacja generuje problemy z końcowym zaliczeniem przedmiotu. Studenci uciekają się wtedy do innych „pomocy naukowych”, licząc, że korzystanie z nich przyniesie co najmniej ocenę dostateczną. Jeszcze częstszym zjawiskiem jest wykorzystywanie pomocy koleżanek i kolegów w trakcie pisania kolokwium lub egzaminu.

Nieuczciwość wobec wykładowcy oraz rówieśników może też przybrać bardziej ekstremalny charakter. Niektórzy studenci uciekają się bowiem do... zastępstwa na egzaminie. Sytuację taką łatwo sobie wyobrazić. Student – najpewniej za określoną opłatą, ustaloną w drodze negocjacji – zleca zdanie egzaminu z danego przedmiotu osobie trzeciej. Zdający zaś zobowiązuje się zaliczyć ten przedmiot na określoną ocenę. Teoretycznie jest to prosta metoda zaliczenia pewnej materii, bowiem student zlecający nie musi denerwować się ewentualnym niepowodzeniem spowodowanym swoją niewiedzą. W istocie jednak jest to sposób niosący za sobą najbardziej dotkliwe konsekwencje. Ponadto, na zdającego, w trakcie egzaminu, czeka wiele możliwych sytuacji, w których mógłby zostać zdemaskowany.

Jak w tego typu przypadkach kształtuje się odpowiedzialność za czyn? Na początku należy stwierdzić, iż wyżej wymieniony przykład jest przestępstwem wypełniającym znamiona czynu zabronionego określonego w art. 272 *Kodeksu karnego*, którego treść brzmi: „Kto wyłudza poświadczenie nieprawdy przez podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego lub innej osoby upoważnionej do wystawienia dokumentu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”. W tym przypadku mamy do czynienia z oszukaniem wykładowcy, mającym na celu wpisanie pozytywnej oceny końcowej. Ważnym elementem, przywoływanym często w literaturze, jest tutaj podstęp

Forum Uniwersytetów Polskich (FUNiP) jest autonomicznym porozumieniem samorządów studenckich uczelni zrzeszonych w Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich. Stanowi komisję branżową Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Do FUNiP-u należy również Samorząd Studentów Uniwersytetu Gdańskiego.

Więcej informacji: www.funip.pl

polegający na tym, iż wystawca dokumentu (w tym przypadku egzaminator) nie jest świadomy tego, że poświadcza nieprawdę, zostaje bowiem wprowadzony przez sprawcę w błąd, co oznacza wytworzenie w cudzej świadomości mylnego przekonania co do faktów, których dotyczy poświadczenie¹. Egzaminator mylnie bowiem wierzy, iż daną ocenę faktycznie uzyskał student zapisany na jego zajęcia, który w dniu egzaminu podszedł do próby jego zaliczenia, a nie osoba za niego podstawiona. Kto w przypadku takiego przestępstwa ponosi zatem odpowiedzialność: student zlecający zdanie egzaminu czy zdający?

Należy przyjąć, iż karą określoną w sankcji przepisu będą zagrożeni obaj sprawcy. Samo wyłudzenie jest bowiem czynem umyślnym, który popełniają zarówno student, jak i zdający. Chęć jego popełnienia, a co za tym idzie skutek, który ma ono wywołać, wyrażone zostają przez obie strony tej nielegalnej umowy. Pełnej odpowiedzi na to pytanie udziela wyrok Izby Karnej Sądu Najwyższego z 2014 roku (sygn. akt: II KK 138/14), który w jednej z tez traktuje, iż „Przestępstwo z art. 272 kk, może być popełnione zarówno wtedy, gdy sprawca sam bezpośrednio wprowadza w błąd osobę wystawiającą dokument, jak i wówczas, gdy działa za pośrednictwem lub przy współudziale innych osób”. Należy przyjąć zatem, iż odpowiedzialni za to przestępstwo będą obaj sprawcy czynu. Odrębną kwestią jest również poniesienie konsekwencji przez studenta zlecającego, które leży w wewnętrznej gestii uczelni i określane jest w regulaminie studiów. Niewątpliwie jednak reperkusje, które niesie ze sobą takie przestępstwo, zwykle są bardzo dotkliwe; postępowanie dyscyplinarne jest tu oczywiste, a bardzo prawdopodobne byłoby nawet wydalenie ze studiów.

Jak widać, nie warto poświęcać się tego typu nielegalnymi metodami tylko po to, by uzyskać pozytywną ocenę. Większą wartość ma bowiem możliwość dalszego studiowania i uniknięcie przykrych konsekwencji, nawet kosztem oceny niedostatecznej, aniżeli szukanie dróg na skróty. Wyżej wymienione praktyki zdarzają się niezwykle rzadko, jednak mimo to nigdy studentowi nie powinno przychodzić do głowy ich stosowanie. Niepotrzebne nerwy spowodowane ewentualnym zdemaskowaniem zdającego i idące za tym konsekwencje prawne powinny skutecznie odstraszać przed podjęciem się takiego czynu. Wydaje się więc, że najlepszą receptą na zapobiegnięcie takim problemom jest metoda najprostsza: rzetelna nauka. Dlatego też – Nie kombinuj, studiuj!

¹ A. Grześkowiak, K. Wiak, *Kodeks karny. Komentarz*, Wyd. 4, Warszawa 2017.

Akademia Młodego Badacza,

czyli o czym powinni wiedzieć młodzi naukowcy

Fot. Dominik Bien

Podstawą do organizacji Akademii Młodego Badacza były wyniki badań ankietowych „Doktoranci 2015”. Na ich podstawie zauważyliśmy, że wśród uczestników studiów III stopnia występują problemy związane z brakiem przygotowania do działalności naukowej (np. pisanie artykułów naukowych i wykorzystania baz artykułów). Dodatkowo wielu doktorantów zauważa problemy związane z kradzieżą własności intelektualnej. W związku z tym zdecydowaliśmy się na organizację cyklu warsztatów, których celem było podwyższenie kompetencji związanych z pracą badawczą i upowszechnianiem jej wyników.

Podczas pierwszych szkoleń (15 i 22 października) studenci i doktoranci mieli okazję udoskonalić umiejętności związane z pisaniem artykułów naukowych, dowiedzieli się, jak pisać artykuły w językach polskim i angielskim oraz jak publikować je w najbardziej prestiżowych czasopismach. Szkolenie poprowadził **dr Piotr Siuda**, absolwent socjologii na naszym uniwersytecie, aktualnie wykładowca Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

9 listopada szkolenie z zakresu wykorzystania zasobów elektronicznych w pracy naukowej poprowadziła **dr Beata Bartczak** z Biblioteki UG. Zaznajomiła ona słuchaczy z zaletami korzystania z zasobów elektronicznych, takich jak bazy e-czasopism, bazy e-książek, wyszukiwarki naukowe, biblioteki cyfrowe i repozytoria.

O prawie własności intelektualnej w badaniach naukowych mówił 26 listopada adwokat **Konrad Koziol** (przewodniczący Doktoranckiego Forum Uniwersytetów Polskich). Uczestnicy zajęć zapoznali się i dyskutowali na tematy związane z prawem autorskim, prawem własności przemysłowej, zwalczaniem nieuczciwej konkurencji i wieloma innymi.

Cykl zakończyło szkolenie pt. „Tworzenie prezentacji naukowych i wizerunek naukowca”, które pozwoliło na udoskonalenie umiejętności prezentowania wyników badań, zaznajomiło również z technicznymi aspektami ich tworzenia w różnych do tego celu przeznaczonych programach. Szkolenie to odbyło się 10 grudnia, a poprowadził je dr Piotr Siuda.

Po każdym szkoleniu do uczestników (których we wszystkich szkoleniach było ponad sześćdziesięciu) wysłana została ankieta ewaluacyjna, w której oceniali oni poszczególne elementy warsztatów. O wysokim poziomie wydarzeń mogą świadczyć średnie ocen, które w każdym przypadku wyniosły powyżej 4,5 (w skali od 1 do 5).

Głównym organizatorem pierwszego cyklu szkoleń w ramach Akademii Młodego Badacza była „Zatoka Nauki, Portal Młodego Badacza”, a współorganizatorami: Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego, Rada Doktorantów UG i Parlament Studentów UG.

DOMINIK BIEN

SARA PIASECKA WICEMISTRZYNIA ŚWIATA I MISTRZYNIA EUROPY W ŻEGLARSTWIE LODOWYM!

Fot. Robert Hajduk

W dniach 13–17.02.2017 odbyły się Mistrzostwa Świata i Mistrzostwa Europy w Żeglarstwie Lodowym Klasy DN. Duży sukces w zawodach rozgrywanych w Żninie (Polska) odniosła **Sara Piasecka**, studentka Uniwersytetu Gdańskiego (Wydział Ekonomiczny), która

zdołała tytuł Wicemistrzyni Świata Juniorów. W obecnym sezonie 2016/2017 Sara Piasecka zdobyła również Mistrzostwo Europy i Mistrzostwo Polski w kategorii seniorek i juniorek.

Sara Piasecka jest członkiem sekcji żeglarskiej AZS UG. W se-

zonie zimowym startuje w lodowej odmianie żeglarstwa. W sezonie letnim reprezentuje godnie uczelnię na Akademickich Mistrzostwach Polski, gdzie również odnosi sukcesy. W ostatniej edycji AMP wraz z reprezentacją UG zdobyła srebrny medal.

PIOTR WALCZAK

Fot. Robert Hajduk

FUTSALIŚCI AZS UG WICEMISTRZAMI POLSKI!

Fot. Archiwum AZS UG

Dużym sukcesem i... – mimo wszystko – małym niedosytem zakończył się dla futsalistów AZS UG udział w Akademickich Mistrzostwach Polski. Nasi zawodnicy kroczyli od zwycięstwa do zwycięstwa aż do finału, w którym minimalnie ulegli zespołowi Uniwersytetu Warszawskiego.

– *Jechaliśmy do Katowic po tytuł mistrzowski, ale pod koniec zabrakło trochę sił. To był bardzo wyczerpujący turniej, w trzy dni zagraliśmy aż sześć spotkań* – mówił po imprezie **Tomasz Kriezel**.

Gdańszczanie pewnie wygrali zmagania w grupie A i z pierwszego miejsca awansowali do ćwierćfinałów. – *Spotkania mieliśmy pod kontrolą, a ponieważ nastawialiśmy się na końcowy tryumf, musieliśmy też oszczędnie gospodarować siłami. Wyniki nie były więc jakieś imponujące, ale praktycznie nie było sytuacji, w których mecz nie układałby się po naszej myśli* – mówił reprezentant Polski grający w barwach UG. W meczu decydującym o awansie do strefy medalowej gdańszczanie pewnie pokonali Uniwersytet Łódzki.

– *Musieliśmy grać mądrze pod względem taktycznym, dlatego na*

przykład często graliśmy z wycofanym bramkarzem, żeby oszczędzać siły. Podobnie było w meczu z drużyną z Zielonej Góry w półfinale. W Katowicach graliśmy w okrojonym składzie i chwilami po prostu brakowało mocy – podkreślał Tomek.

Finał nie był wielkim, futsalowym widowiskiem. Padła w nim tylko jedna bramka.

– *Obie drużyny były już bardzo zmęczone, a mecz wyglądał jak piłkarskie szachy. Nikt nie chciał się odstąpić i popełnić błędu, bo było wiadomo, że kto strzeli gola, ten będzie bardzo blisko zwycięstwa. Mieliśmy też pecha, bo po naszych strzałach piłka lądowała na słupkach i poprzeczce. Koniec końców to my popełniliśmy ten jeden, jedyny błąd...* – relacjonował mecz finałowy Tomasz Kriezel.

Mimo rozczarowania porażką poniesioną w finale należy podkreślić, że akademickie wicemistrzostwo Polski to duży sukces futsalistów UG. Kolejna szansa na odzyskanie tytułu najlepszych w kraju (gdańszczanie sięgnęli po niego trzy lata temu) już za rok!

MICHAŁ FARAN

KOMPLET WYNIKÓW DRUŻYNY UG PODCZAS AMP W KATOWICACH

- **FAZA GRUPOWA:**
UG – SAN Łódź 5:2 (Pawicki 2, Kriezel, Urtnowski, samobójcza)
UG – PŚI Gliwice 4:3 (Urtnowski 3, Kreft)
UG – AWF Kraków 5:3 (Kriezel, Kreft, Osiński, Horbacz, Pawicki)
- **ĆWIERĆFINAŁ:**
UG – UŁ Łódź 5:1 (Horbacz 3, Kriezel, Kreft)
- **PÓŁFINAŁ:**
UG – UZ Zielona Góra 4:2 (Cyman 2, Horbacz, Kriezel)
- **FINAŁ:**
UG – Uniwersytet Warszawski 0:1
- **ZAWODNICY:**
Mateusz Cyman, Michał Horbacz, Mikołaj Kreft, Tomasz Kriezel, Michał Olszewski, Mateusz Osiński, Wojciech Pawicki, Kajetan Pytka, Mateusz Rafalski, Maciej Urtnowski, Mateusz Wesserling
- **TRENER:** Mariusz Kinda

FINLANDIA W OBIEKTYWIE

Fotograficzne
prezentacje
pracowników
i studentów
Skandynawistyki
Uniwersytetu
Gdańskiego

24.04.2017 - 26.05.2017
hol Neofilologii UG

Organizatorzy:
Pracownia Języka Fińskiego, Kultury i Gospodarki Finlandii
w Instytucie Skandynawistyki UG
Biblioteka Neofilologiczna Uniwersytetu Gdańskiego
Koło Naukowe Miłośników Finlandii „Routa”
ACK UG Alternator

UNIWERSYTET GDAŃSKI

AKADEMICKIE
CENTRUM
KULTURY UG

ALTERNATOR

POMORSKI SEJMIK KRAJOZNAWCZY „MIJAJĄCE KRAJOBRAZY POBRZEŻA SŁOWIŃSKIEGO”

